

ፖለቲካዊ ስነ ሓሳብ ስምረት

ስምረት ምንቅስቃስ ኤርትራውያን ንድሕነት ሃገር

2016

ንቕሎ ንምሉእ ሓርነት !!

ስምረት ምንቅስቃስ ኤርትራውያን ንድሕነት ሃገር
01/10/ 2016

ስምረት ምንቅስቃስ ኤርትራውያን
ንድሕነት ሃገር

اتحاد الحركة الإرتيرية
لإنقاذ الوطن

Eritrean Solidarity Movement for National Salvation

ፖለቲካዊ መሪሕ ስነ-ሓሳብ

ስምረት ምንቅስቃስ ኤርትራውያን ንድሕነት ሃገር

መውጫ 7ጽ

መለተዊ 4

ምዕራፍ 1..... 6

 1. ራኢና ንመጻኢት ኤርትራ..... 6

 2. ተልእኾና..... 6

 3. ሓፈሻዊ ዕላማታት..... 6

ካልኣይ ምዕራፍ..... 7

 1. ሃገር ካብ ምጽናት ምድሓን..... 8

ምዕራፍ 3..... 8

 ለ. ምርግጋጽ ተሳትፎ ኩሎም ክፍልታት ሕብረተሰብ ኤርትራ 9

 ሐ. ምህናጽ ንኩሎ ኤርትራዊ ዘሳትፍን መንእሰይ ማእከል ዝገበረን ስጦም ውደባ 9

 መ. ወሳኒ ግደ ዝጻወት ሰብ..... 10

 ሰ. ምህናጽ ቅነዕን ብሱልን ዲሞክራሲያዊ መሪሕነት 10

 1. ምህናጽ ህዝባዊ ዲሞክራሲያዊ ስርዓት 11

 1.1. ኣብ ኤርትራ ዘሎ ኣጽናቲ ጉጅለ ምውጋድ 11

 1.2. ንኹሎ ዘሳትፍ መሰጋገሪ ባይታ ምፍጣር 11

 1.4. ማዕርነትን ተሳትፎን ኩሎም ብሄራት ኤርትራ ምርግጋጽ 11

 1.5. ህዝቢ ባዕሉ ንባዕሉ ዝምሓደረሉ ባይታ ምፍጣር 11

 1.6. ናይ እምነት ማዕርነት ምርግጋጽ 11

 1.7. ምውሓስ ሰብኣውን ዲሞክራሲያውን መሰላት 12

 1. 8. ሃገራዊ ስነት ምህናጽ 12

 1.9. ማዕርነትን መሰልን ደቂ ኣንስትዮ ምርግግጽ..... 12

 1.10. ወሳኒነት ህዝቢ ምውሓስን ምርግጋጽን 12

 1.11. ሕብረ ሰልፋዊ ዘፍቅድ ስርዓት ምህናጽ 12

 1.12. ምርግጋጽ ህላወ ነጻ ህዝባውያን ሲቪካውያን ማሕበራት..... 12

 3.8 ሰፊሕ ማሕበራዊ ኣገልግሎት ኣብ ትምህርትን ጥዕናን ክህሉ፡ ብሕታውያን ኣውፈርቲ ምትብባዕ። 15

 4. ምርግጋጽ ስብኣውን ዲሞክራሲያውን መሰላት 15

 5. ማሕበራዊ መሰላት 16

 6. ምርግጋጽ ባህላዊ ትንሳኤ 18

ምዕራፍ 8..... 19

 8. ዘባውን ዓለምለኻውን ምትሕብባር..... 19

መትከላዊ እምነታት ስምረት ምንቅስቃስ ኤርትራውያን ንድሕነት ሃገር 20

1.	ዘየጠራጥር እምነት ኣብ ምርግጋጽ ዓወት.....	20
2.	ዲሞክራሲያዊ ጥርፍፈፈ.....	21
3.	ህዝባውነት.....	21
4.	ዲሞክራሲያውነት.....	21
	ሀ. ተጻዋርነት.....	21
	ለ. ብዙሐነት.....	21
	ሐ. ኣሳታፍነት.....	22
	መ. ሓርነት.....	22
7.	ግሉጽነት.....	22
8.	ተሓታትነት.....	23

መጻኑ

ህዝቢ ኤርትራ ምእንቲ መሰሉን ክብረቱን ሓርነቱን ንኣስታት ሓደ ፍርቂ ዘመን ተቓሊሱ ኢዩ። ኣብ ቀዳማይ መድረኽ 1940-1961 ብሰላማዊ፣ ዲሞክራሲያዊ መንገዲ፣ ኣብ ካልኣይ መድረኽ 1961- 1991 ብረታዊ ተጋድሎ ኣካይዱ። ድሕሪዚ ዘይሕለል መሪር ዕጥቃዊ ቃልሲ፣ ነቲ ዘይሕለምን ዘይሕሰብን ዝመስል ዝነበረ፣ ሃገራዊ ናጽነት ኣብ 24 ግንቦት 1991 ክውን ጌርዎ። እዚ ህዝቢ ብዘካየዱ ዘይዕጸፍ፣ ጽንዓትን፣ ትእምርትን ኣብ ምዕራፋት ካብቶም ንፍትሒ ዝተኻየዱ መስተንክራዊ ቅያታት ክስንድ ብቑዑ ኢዩ። እዚ ታሪኻዊ ዓወት ንህዝቢ ኤርትራ ሓበን፣ ንኣህጉርና ኣፍሪቃ ኩርዓት፣ነታ ትማሊ ጸማም እዝኒ ዝሃበትና ዓለም ትምህርቲ ኢዩ። ነቶም መሰልን ድሌትን ሓርነትን ጎስዮምን ረገጾምን ክግብቱን ክጎበጡን ዝመጹ ዓመጽቲ ከኣ ዘይርሳዕ ዘልኣለማዊ ተግሳጽ ኢዩ ። ነቶም ምእንቲ መሰሎም ዝቃለሱ ዘለዉ ውጹዓት ከኣ ክይተሓለሱ ብጽንዓት ክቃለሱ፣ ቃልሲ ደኺመ ኢልካ ዝቋረጽ መንገዲ ዘይምጂኑ ዘመስከረ፣ ተምበርኪኹ ዝነበር ህዝቢ ከምዘየሎ ዘርኣየ ህያው ኣብነት ኢዩ።

ህዝቢ ነዚ ንዘመናት ዋጋ ዝኸፈለሉ ቃልሲ፣ ዓወት ናጽነት ምስ ጨበጠ፣ ናጽነትና ኣብ ዓለም ሕጋውነቱ ንምልባስ፣ ልዑላዊት ሃገር ንምውናን፣ ነቲ ብቅልጽጡ ዘረጋገጸ ሃገራዊ ናጽነት ፡ ብመንገዲ ሪፈረንዲም 99.8% እው ንናጽነት ብዘደንቅ ድምጺ ንዓለም ዳግም ዓወት ኣበሰራ።

እንተኾነ፣ ከምቲ ዘራጊ ማይ እንከሎ ጽሩይ ማይ ዘይስተ፡ እቲ ኩሉ ገድልን ገደልን ሰጊርና፣ ማእለያ ዘይብሉ ሂወት ኣብ ብርከም ዘስተንፍሱ ዕሽላት ከፊልና፣ ተሰዲድና፣ ብቓላት ንክትገልጸ ዝሕርብት ስቓይን መክራን ተቐብልና ዝተረከብናና ሃገር፣ ዘይ ከም ባህግና፣ ጉጅለ ህግደፍ ንድሌትን ባህግን ህዝቢ ኤርትራ ጸማም እዝኒ ብምሃብ፣ ናይ ስልጣን ጥምሖም ንምርዋይ፣ እቲ ቅኑዕ ጉዕዞ ሓርነት ጨውዮም፣ ኣብ ክንዲ በሬ ክብረት፣ ባርነት፣ ኣብ ክንዲ ሰላም፣ በሬ ህውከት፣ ስደትን፣ ኣብ ክንዲ ምዕባለ፣ በሬ ድኽነትን ድንቁርናን ኣርሕዮም ህዝቢ ኤርትራ ኣብ ሓደጋ ምቕጻልን ዘይምቕጻልን ኣውዲቐም ይርከቡ ። እቲ ንዘመናት ካብ ሰንሰለታዊ መግዛእቲ ዘየዕረፈ፣ ሎሚስ ሓሊፉላይ ኣብ ዝበለሉ ወቕቲ፣ እቶም ኣሚኑ ዝለኣኹም ውሉድ ብርኩ ዝኾኑ ደቀይ ዝበሎም፣ “ወጮ እንተገልበጥካየ ወጮ” ኮይንዎ፣ እቲ ናይ ትማሊ ኣረጊት ምልኪ ጭቆናን ብሓድሽ ምልክን ጭቆና ተተኪኡ ይርከብ።

ነቲ ኣፍራዩ ዜጋ ዝኾነ መንእሰይ፣ምንጪ ምዕባለ ሓደ ሕብረተሰብ፣ብስም ሃገራዊ ኣገልግሎት፣ኣብ ዘይፍትሓዊ ኩናት ጠቢሱ ኣደዳ ሞትን ስንክልናን ጌሩዎ ከይኣክል፣ ሕጂውን እንተኾነ ብስም ወፍሪ ልምዓት ጅሆ ብምሓዝ ብዘይ ብቑዕ ደምዝምስ ኩሉ ግፍዕታን ጭቆናን ኣብ ወፍሪ ባርነት ተቆሪኑ፣ መሰሉ ተነፊጉ፣ ናብ ዝዛረብ መጽዓኛ ተቐይሩ ኣሎ።ከም ሳዕቤኑ ድማ ብኣሸሓት ዝቐጸሩ መንእሰያት ነዛ ዕሽል ውልዶ ሃገሮም ከየስተማቐርዎ እግሮም ናብ ዝመርሖም ብኣማኢት ኣሸሓት ቁጽሪ ናብ ስደት ይውሕዙ ኣለው። ኣብ በረኻታት ሰሃራን ሲናይን ማያት ማእከላይ ባሕርን ድማ ይጠፍኡ ኣለው። እታ ክሃንጽዎን ከልምዕዎን ሃረርታን ባህግን ዝነበሮም ኤርትራ ዳንዴርን ጸህያይን ኣብቀላ፣ ግራት ኳኺቶ ኮይናቶም ትርከቡ። ወለዲ ከም ዘይወለዱ፣ ወላድ መኻን ኮይናም፣ እታ ምውቕቲ ዝነበረት ስድራቤት፣ ቀዝሒ ወሪሱዎ፣ ዓድታት ባዲሙ፣ ገርሁ ቃዲሩ፣ ሸማግለታት ጠዋሪ ስኢኖም፣ ምዉት ቀባሪ ስኢኑ፣ ኣዴታት ጠዋሪ ዘይብለን ጉልባብን ቀሊዔን ክልምና፣ሕጻናት ዓንጋሊ ስኢኖም፣ኣብ ጎደናታት ቀንፊዘው ክብሉ ይረኣዩ ኣለው።

በቲ በሓትን ገባትን ናይ ቁጠባ መምሪሒኡ፣ህግደፍ ኩሉ ብሕታዊ ንግዳዊ ትካላት ኣዕንዩ፣መሃዝነትን ሓርኩትኮትን ኣደስኪሉ፣ ሃገር ኣብ ናይ ድኽነት ዓዘቅቲ ተሸኪላ ትርከብ።ብሓፈሻ ኣታዊታት ውልቀ ዜጋ ኣንቆልቂሉ፣ቁጠባዊ ሃገር ኒሂሉ፣ ዝቐባበ ሰማይ ዓራጉ፣ህዝብና ኣደዳ ጥምቓትን ነዳይ መነባብሮን ኮይኑ ኣሎ። ኣብ ሃገርና ሓያል ናይ ድርቅን ስእነትን ሓደጋ ኣብ ልዕሊ ህዝብና ኣንጠልጢሉ ከምዘሎ ዓለም ትምስክር ኣላ። ህግደፍ ግን ይሕጭጭን የላግጽን ኣሎ። ነዚ ብኩፖን ንሓንቲ ሕብስቲ (ባኒ) ከዝእኦ ኣብ ሪጋ ቤት ሕብስቲ ተዓነዱ ዝወዕል ዘሎ ህዝቢ “ኣንቁቁ” ተባሂሉ። ካብዚ ዝኸፍእ ብድዔን ኣሸካዕላልን ፍጹም ክህሉ ኣይንጽብን።

ውጽኢት እቲ ሃዋኸን ተናኸሰን ባህርያቱ፡ ምስ ኩሉም ጎረባብትና ተናቐኙቱ፡ ማእለያ ዘይብሉ መንእሰይ ኣብ ኩናት ጠቢሱ፡ ስድራቤታት ኣዘኸቲሙ። ሃገር ኣዕንዩን ኣባዲሙን። ኣብዚ ዘለናዮ ዘመን ሳይንስን ቴክኖሎጂን፡ ቅልጡፍ ቁጠባዊ ምዕባለ ዝረጋገጸሉ ዘሎ ወቕቲ፡ ኤርትራ ካብ ዓለም ንባይና ከም ደሴት ተነጻላ፡ ናይ ግብረሽብራውያን መናሃርያ ኮይና። ከም ውጽኢቱ ከኣ ሕብረተሰብ ዓለም ማዕቀብ ኣብ ዝባኑ ኣንቢርሉ ይርከብ። ህግደፍ ኣብ ዘባውን ኣህጉራውን ጉዳያት ተፈንፊኑ፡ ናይ መንጠሊና ሕፍረት ተጎምጊሙ፡ ኣብ ናይ ፖለቲካ ሓሸውዮ ይነብር ኣሎ። ህዝብን ሃገርን ተማሊእዎም ንክጸድፍ ጭርሖ” ንኺድ ጥራይ” ኣልዒሉ መንገዲ ጥፋኣት ኣቕኒዑ ኣሎ። ሃገር ከኣ ኣብ ሕሱም ቅልውላው ትርከብ። ህግደፍን ጉጅልኡን ነዚ ዕላማ ዓንተቦ፡ ሕድርን መብጽዓን ሰማእታት ጠሊሞም፡ ሃገር ከሃንጹ ዘይኮነስ የጽንቱን የዕንውን የብርሱን፡ ህዝቢ ይብትኑን ኣለው። እቲ ሃብቲ ሃገር ዝኾነ መንእሰይ ዘይብላ ሃገር፡ ሃገር ክትከውን ኣይትኸእልን ኢያ። ቀጻልነታ ከኣ ኣብ ሓዲጋ ኢያ።

ስለዚ ነዚ ተጻይ ዕላማ ቃልስና ዝኾነ፡ ሕድሪ ሰማእታት ዝጠለመ፡ ሃገር ዘዕኑ ዘሎ ኣጽናቲ ጉጅለ ካብ ሱሩ ናይ ምምሓው ዕዮ ናይ’ዚ ወለዶ ኢያ። ነዚ ክሳብ ሕጂ መወዳእታ ዝተሳእኖ መስዋእትን ስቓይን ህዝብና ከብቅዕ ግድን ክቃለስ ዘለዎ ካኣ፡እቲ ካብ ለውጢ ዝያዳ ዝርባሕ መንእሰይ ኢያ። ተቓሊሱ ሓንቲ ዲሞክራሲያዊትን ሓራን፡ ኩሎም ዜጋታት ብማዕረ፣ ብሰላም ዝነብሩላ፡ ልዕልና ሕገ ዝረጋገጸላ፡ ኩሉ መዳያዊ ሓርነት ደቂ ሃገር ዝኸበረላ፡ብቁጠባ ዝማዕበለት ኤርትራ ዝሃንጽ ከኣ ንሱ ኢያ ። ትማሊ ንብዙሓት ሕልጫ ዝነበረ ጋህዲ ዝነበረ፣ ሃገር ዘምጸኤ መንእሰይ ወለዶ ኢያ።

እቲ ሎሚ ሃገር ካብ ምብራስን ምብትታንን ዘውሕስ፡ ቀጻልነታ ዘረጋግጽ፡ ጨቆንቱን ረገጽቱን ስዒሩ ፍትሕን ሓርነትን ከውን ዝገብር፡ እዚ ናይ ሎሚ ወለዶ ኢያ። እቲ ትማሊ ምእንቲ ሃገራዊ ናጽነት ዋጋ ዝኸፈለን ገና እውን ዝኸፍል ዘሎን ግቡእ ሃገራዊ ሓላፍነቱ ተዋጺቱ እያ። እዚ ናይ ሕጂ ወለዶ ድማ ናይ ወለድኡ ታሪኽ ክሰርሕ ይሕተት ኣሎ። ስደት ስደት ምኽኑ ኣይተርፎን ኢያ። ስደት ከኣ መፍትሒ ሽግር ሓደ ውጹዕ ህዝቢ ኣይኮነን። ትማሊ ኣብቲ ሕሱም እዋን፡ ስደት ጥራይ መፍትሒ ኢልና እንተ ዘይንቃለስ፡ እዛ ሎሚ ንዛረባላ ዘለና ኤርትራን ንዛረባሉ ዘለና ህዝቢ ኣይምሃለውን። ወዲ ሰብ ክብረቱ ኣብ ሃገር ኢያ። ስደት መፍትሒ ዝኾኖ ህዝቢ ሓድኳ ከቶ የልቦን። ምእንትዚ ነዛ ክብረትናን ሓበናን ዝኾነት ብከቢድ ዋጋ ክፈልና ዝረኽብናያ ኤርትራ ክይትጠፍእ፡ ክይትበርስ ኣብ ምድሓና ክንጓዩ ይጽንሓለይ ዘይብሃሎ ናይ ቀዳምነታትና ቀዳምነት ክወሃቦ ዘለዎ እዋናውን ሃገራውን ዕማምና ኢያ።

ነዚ ህዝባውን ሃገራውን ዕማም፡ እሞ ከኣ ህጹጽ ጉዳይ፡ ብስናይ ድሌት ምብጋስ ባይኑ እኹል ኣይኮነን። ኣቐዲሞም ብዙሓት ነዚ ሒዝናዮ ዘሎና ሃገር ናይ ምድሓን ዕማም ተዓጢቕኞምሉ ከምዘለው ብምግንዛብ፡ ነቲ ስጉሚ ቃልስ ከምቲ ዝድለ ከይስጉም ሓሊኹ ሒዝዎ ዝጽንሑ ጉዳያት ኣለሊና ክንምርሸን፡ ካብ ሕሉፍ ተሞክሮ ተማሃርና፡ ዝሓሸ ናይ ቃልሲ ባይታ ፈጢካ ሃገር ካብ ምጽናትን ምፍራስን ምድሓን ኢያ። ነዚ ዕዮ ገዛ ክንሰርሕ፡ ምስ ዕላማና ዝሳነ፡ ንኹሎም ሓቀኛታት ሃገራውያን ዝሓቁፍን ዘሳትፍን ፖለቲካዊ ፕሮግራም፡ ስትራቴጂ፡ ሓያልን ብሱልን ውዳቤ፡ ምዕቡል ዲፕሎማሲን ጥበብን የድሊ ኣሎ። ዕላማ እዚ ሰነድ” ናይ ስምረት ቻርተር” መርሓ ሕንጻጽ እዚ ምንቅስቃስ ኮይኑ፡ ከም ዲናምን መነሃርያን ኮይኑ ዝመርሕ ሰፊሕ ሃገራዊ ዘሳትፍ ፖለቲካዊ ዲሞክራሲያዊ ፕሮግራም ኢያ።

ምዕራፍ 1

መሰረት እዚ ቻርተር እዚ ካብ ክውንነት ሃገርናን ተሞክሮ ቃልስና ትማልን ሎሚን ኢዩ። ንኹሉ ዝሓለፍናዮ ተመክሮ መርሚሩ፡ ንህጹጽነት ኩነታትና ኣብ ግምት የእትዩ፡ ዝተሃንጸ ኢዩ። እዚ ቻርተርዚ ፍጹምን ዕጹምን ካኣ ኣይኮነን። ንኣድሽ ሓሳባትን ተሞክሮታትን ክፉት ኢዩ። ካብ ግብራውን ካብ ጉዕዞ ዝጥረዩ ተሞክሮታት እንዳተፈተነ ዝመሓየሽን ዝህብትምን ዝምዕብልን ኢዩ። ኣብ ውሽጢ እዚ ሰነድ ራእይን ተልእኾን ዕላማታትን ብመሰርዕ ተነጻሪም ኣለው። እንተኾነ እዚ ሓሳባትዚ ኣብ ጉዕዞ ደረጃ ብደረጃ ዝትግበር ድኣምበር ብሓደ ረፍዲ ዝብጸሕ ኣይኮነን።

1. ራኢና ንመጻኢት ኤርትራ

ድሕሪ ምውዳቕ እዚ ኣጽናቲ ስርዓት ህግደፍ፡ ከም ህዝብን ሃገርን ሃንቀው እንብሎ፡ ከምቲ ሕልሚ ናጽነት ጋህዲ ዝገበርና ናይ ጽባሕ ራእይና እንታይ እዩ ?

ራኢና፡ ሃገርና ኤርትራ ሓርነት፡ ፍትሒ፡ ዲሞክራሲ፡ ራህዋ ዝሰፈና ሃገር ክትከውን ኢዩ። ራኢና፡ ጥሜት ድኽነት፣ ድንቁርና ካብ ገጽ መሬታ ጠፊኡ፡ ኣብ ኤርትራ ቁጠባዊ ሓርነት ተረጋጊጹ፡ ኤርትራ ብትምህርትን ቴክኖሎጂን ምስተን ዝማዕበላ ሃገራት ክትስራዕዮ።

ራኢና፡ ስነትን ማዕርነትን ኩሎም ብሄራትን ሃይማኖታትን ዘረጋገጸት፡ መሰል ክብረትን ማዕርነትን ደቂ ኣንስትዮን ዝመለሰዎ ኤርትራ ምህናጽ ኢዩ።

ራኢና፡ እቲ ፍሉይ መለለዩ ባህሊ ዝኾነ ኤርትራዊ ክብርታት ማለት፡ ትግሃት፡ ቅንዕና፡ ማሃዝነት፡ ተወፋይነት፡ ጽንዓት፡ ጅግንነትን ናብቲ ንቡር ባህርያቱ ምምላስ ኢዩ።

2. ተልእኾና

ኩነታትና ኣዝዩ ህጹጽነት ዝሓትት ኢዩ። ኣጽናቲ ጉጅለ ህግደፍን ኣተሓሳስብኡን ዝፈጠሮ ኩነት ሃገር ኣብ ሓደጋ ምቕጻልን ዘይምቕጻልን ተንጠልጠላ ትርከብ። ምእንትዚ፡

- ተልእኾና ኩሉ ዓቕምታት ሓይልታት ለውጢ ኣወሃሂድካ ህዝብን ሃገርን ካብ ብርሰትን ምብትታንን ምድሓን ኢዩ። ህዝቢ ኢዩ ስልጣን ዝህብን ዘግድፍን። ስለዚ ተልእኾና ህዝባዊ ስልጣን ካብ ገባቲ ስርዓት መንዚዕካ ናብቲ ዋንኡ ዝኾነ ህዝቢ ምርካብ ኢዩ።
- ተልእኾና፡ ድሕሪ ውድቀት ስርዓት ህግደፍ ኣብ ሃገርና ኤርትራ ልዕልና ሕጊ ነጊሱ፡ ኩሎም ሰብ ብርኪ ሕብረተሰብ ኤርትራ ኣብ ኩሉ መዳያት ሃገርም (ፖለቲካዊ፡ ቁጠባዊ፡ ማሕበራዊን ባህላውን) ብማዕረ ዝሳተፍሉ ህዝባዊ መንግስቲ ፡ ብህዝቢ ናብ ህዝቢ ዝኾነ ስርዓተ ህዝባዊ ዲሞክራሲያዊ ምሕደራ ምትካል ኢዩ።
- ተልእኾና፡ ቀጻልነት ዘለዎ ውሑስ ፖለቲካዎ ዲሞክራሲ ክህሉ፡ ሰብኣውን ዲሞክራሲያውን መሰል ዜጋታት ብሕጊ ዘውሕስን ዘረጋግጽን ነጻ ቤት ፍርዲ ክህሉ ምርግጋጽ ኢዩ።

3. ሓፈሻዊ ዕላማታት

3.1 ንኹሉ ኤርትራዊ ዘሳትፍ፡ ቀጻልነትን ሓድነትን ሃገር ዘውሕስ ስጡም ሃገራዊ ውዳቤን ሓይልን ፈጠርካ፡ ኣጽናትን ገባትን ቁንጮ ጉጅለ ህግደፍ ኣተሓሳስብኡን ካብ ስሩ ምሒኻ፡ ስልጣን ናብ ዋንኡ ዝኾነ ህዝቢ ምርካብ ኢዩ። ህዝቢ ኣብ ኩሉ መዳይ ሃገሩ ወሳኒ ምዃኑ ምርግጋጽ።

- 3.2 ገባትን መላኸን አተላላጊነታት ቁንጮ ህግደፍ ስዒርካ፡ ኩሉ መሰላትን ጸጋታትን ሓርነትን ዝኸበረላ፡ ማዕርነትን ክብርን ኩሎም ብሄራትን ሃይማኖታትን ዝረጋገጸላ፡ ልዕልና ሕጊ ዝተረጋገጸ ህዝባዊት ዲሞክራሲያዊት ኤርትራ ምህናጽ።
- 3.3 ኤርትራ ትባሃል ሃገር ከም ሃገር ክትህሉን ክትቅጽልን፡ ብሓጺሩ ኤርትራ ትብሃል ሃገር ክትህልወና፡ ኤርትራውያን ትብሃል ህዝቢ ክንህሉ። ኤርትራዊ መንነት ባህልን ልምድን ያታን ምዕቃብ። ኤርትራዊ ሃገራውነትን ክብርታትን ናብቲ ንቡር ባህርያቱ ምምላስ።
- 3.4 ሓድነት መሬትን ናጽነትን ኤርትራ ክሕሎ፡ ልዕላውነትን ክብርን ህዝቢ ኣብ መሬቱ ምውሓስ ኢዩ።
- 3.5 ደቀንስትዮ፡ ኣብ ኩሉ መዳይ ሂወት መሰላተን ማዕረ ደቂ ተባዕትዮ ኣብ ኩሉ ጉዳያት ሃገረን ተሳትፎኡን ብመትከልን ብሕግን ብስነ-ምግባርን ንኸረጋገጽ ምቅላስ።
- 3.6 ሓድነት ኣብ ብዙሕነት እንዳሓመንና፡ ከም ህዝቢ ሓድነትና ክንዕቅብ፡ ህላውነትና ክነረጋግጽ፡ ኩሎም ጸረ ምዕባለን ሓድነትን ዝኾኑ ድሑራትን ጸቡብቲ ኣረኣእያታትን ትምክሕትን ምሒኻ ኣብ ሓድሕድ ምጽውዋርን ምክብባርን ዝመለለይኡ ሃገራዊ ስነት ምምዕባል።
- 3.7 ተረካቢ ናይ ጽባሕ ኤርትራ፡ እዚ ናይ ሎሚ ንኡስ ወሎዶ መንእሰይ ኢዩ። ቃልስና እምብኣር ብሱል፡ንቁሕ፡ ዲሞክራሲያዊ አተላላጊ ዝውንን፡ ብስነ ምግባር ዝተሃንጸ፡ ቅድሚ ውልቃውን ጸቢብ ጉጅላዊ ዕላማታት፡ ህዝባዊን ሃገራውን ረብሓ ዘቐድም፡ ብቀንዱ ኸኣ ፈተውቱን ጸላእቱን ኣለልዩ፡ መሬት ተራ ዝጸወትን ናይ ጽባሕ ተረካቢ ሃገር ዝኸውን መንእሰይ ኣብ ምህናጽ፡ዕቱብ ጸዕርታት ምግባር።
- 3.8 ምስ ጎረባብትና ሃገራት፡ ናይ ሰናይ ጉርብትናን ኣብ ሓባራዊ ጥቅሚ ዘርጋግጽ ኣብ ምትሕግጋዝን ምክብባርን ዝተመርኮሰ፡ ኣህጉራዊ ውዕላት ዝኸብር ኣብ ናይ ሓድሕድ ውሽጣዊ ጉዳያት ምትእታው ዘይብሉ ዝምድና ምፍጣር።
- 3.9 ምስ ንሓርነትን ዲሞክራሲን ምርግጋጽ ማሕበራዊ ፍትሕን ዝቃለሳ ኣሓት ኤርትራውያን ውድባትን ማሕበራትን ምንቅስቃሳትን ኣብ ክሊ ሓባራዊ ዕላማታት ዝምድናታት ምህናጽን ምስራሕን ኢዩ።

4. ኣጋባባት ቃልሲ

- 4. 1. ኩሉ መዳያዊ ፍትሓውን ዝከኣልን ኣገባባት ቃልሲ ምጥቃም።
- 4. 2 ንስርዓት ህግደፍ ንምውዳቕ ብኩሉ ኣገባባት-ቃልሲ ምጥቃም።
- 4. 3 ንውሽጣዊ ሓድሕድ ካልኣዊ ግርጭታት (ፍልልያት) ንምፍታሕ መርሆ ዘተ ምጥቃም።

5. ቋንቋ

5.1 ትግርኛን ዓረብኛን ወግዓዊ (አፊሻል) ናይ ስራሕ ቋንቋታት ናይ ምንቅስቃስና እዮም።

ካልኣይ ምዕራፍ

ራኢና ኣብዘም ዝስዕቡ መሰረታዊ ዕላማታት ክጽሞቕ ይከኣል፡-

1. ሃገር ካብ ምጽናት ምድሓን

2. ምህናጽ ሃገርን ሃገራውነትን

ኣብዚ ዓቢ ዕማም ንምድሓን ሃገር ከነወውቶም እንሰርሓሎም ዕላማታትና እዞም ዝሰዕቡ እዮም፡

1. ኣብ ኩሉ ኩርንዓት ዓለም ሓያልን ስጡምን ውዳብ ፈጠርካ ውልቀመላኽነትን ወተሃደራውነትን ዝመለልይኡ ጨቋኒ ቁንጮ ጉጅለ ህግደፍን ኣተሓሳስብኡን ምእላይን፡ ሃገርና ካብ ብርሰትን ምብትታንን ምድሓን።
2. ኩሉ ዓቕምታትን ጸጋታትን ህዝቢ ኣብ ሓደ ራእይን ዕላማ ተጠርኒፉ ኣንጻር ገባቲ ጉጅለ ህግደፍን ኮራኹሩን ክቃለስ ሓያል ጸዕሪ ምግባር።
3. ኣብ ትሕቲ ዘለናዮ ጽንኩር ኩነታት፡ ዲቕ ዝበለ ጸልማት፡ መንእሰይ ኤርትራ ሕልንኡ ከየዕርብ ምትብባዕን ምድጋፍን።
4. ጉዳይና ኣፈርክቡን ህጹጽነት ዝሓትትን ስለዝኾነ ኣብ ውሽጢ ኮነ ኣብ ደገ ሰፊሕ ህዝባዊ ምልዕዓል ምፍጣር።
5. ሕሰምን መከራን፡ ሞትን ማእሰትርን ስደትን፡ ህዝቢ ኤርትራ ከምዘብቅዕ ምግባር።
6. ኣብ ልዕሊ ህዝብና ብፍላይ ካኣ ኣብ ልዕሊ መንእሰይ ኤርትራ ዝፍጸም፡ ኩሉ ዓይነት ግፍዒ ዓመጽን በደልን ከምዘብቅዕ ምግባር።

ምዕራፍ 3

ነዚ ህጽጹነት ዝሓትት ውራይ ምድሓን ህዝብን ሃገርን ከውን ንምግባርን፡ ነቲ ዕላማ ኣብ ሸትኡ ንምብጻሕን ስምረት ምንቅስቓስ ኤርትራውያን ንድሕነት ሃገር ኣብዞም ዝሰዕቡ ኣገባባት ውዳብን ቃልስን (Strategies) የተኩር።

ሀ. ምርግጋጽ ስምረት ኩሎምም ናይ ለውጢ ሓይልታት

ስምረት ሓይሊ ኢዩ። ስምረት ፍርቂ መንገዲ ናይ ዓወት ኢዩ። ዝተበታተነን ናይ ሓባር ራእይ ዘይብሉን ሓይሊ ክዕወት ይትረፍ ቀጻሊ ኣብ ናይ ህላውነት ሓደጋ ኢዩ ዝነብር። ታሪኽ ብረታዊ ተጋድሎና ኣብ ሞንጎ ህ.ግ.ን ተ.ሓ.ኤ.ን ሕቶ ስምረት ግብእ ምላሽ ዘይምርካቡ፡ ቃልሲ ንሃገራዊ ናጽነት ክናዋሕን፡ ማእለያ ዘይብሉ ሂወትን ንብረትን ጠፊኡን በሪሱን ኢዩ። ንሓደ ዕላማ ዝተሰለፉ ደቂ ሃገር፡ ብሰንኪ ዘይቅርዑይን ዘይብሉልን መሪሕነታት ብረት ኣብ ክንዲ ንጸላኢ ዝቐንዕ፡ ናብ ኩናት ሓድሕድ ማዕቢሉ፡ ሓው ምስ ሓው ተቓቲሉ። እዚ ከኣ ካብቲ ክንቅበሎን ከይድገም ክንመሃረሉ ዘሎና ኣሎታዊ ተሞክሮና ኢዩ።

ጉዕዞ ቃልስና ኣንጻር ህግደፍ፡ እንታይ ይመስል ምርኣይ ኣገዳሲ ኢዩ። ቃልስና ንሓርነት ህልው ኩነታት ሃገርን ህዝብን ኣዛሚድካ ከምቲ ዝድለ ክሰጉም ኣይካኣለን። እቲ ቀንዲ ምኽንያት ሓይልታት ደምበ ተቓውሞ ካብቲ ዝሓለፈ ተሞክሮና ኣይተማሃርናን። ካብ 2003 ምሕዝነት ዝብል ግንባር፡ ጸኒሑ ኪዳን፡ ሕጂ'ውን ሃገራዊ ባይቶ ንዲሞክራሲያዊ ለውጢ፡ ዝተዓመ ዕማም ከምቲ ዝድለ ኣይሰጎመን። እቲ እነካይዶ ቃልሲ ኣብ ሞንጎናን ኣብ ሞንጎ ህግደፍን ክንዲ ዝኸውን፡ ደምበ ተቓውሞ ኣብ ነንሕድሕዱ ክተሓናኾል ጸኒሑ ኢዩ።

በንጻሩ ጉጅለ ኢሰያስ ኣብ ህዝቢ ኤርትራ ዘውርዶ ዘሎ ሰፍ ዘይብል፡ ንምግላጹ ዘሸግር ጭቆናን ወርደትን፡ ኣብ ልዕሊ መንእሰይ ዝፍጽም ዘሎ ዘስካሕክሕ ዓመጽ፡ መቐተልትን፡ ባርነትን ንኡስ ወለዶ ኤርትራ ንስደት ብኣማኢት ኣሸሓት ከም ዛራ ማይ ይውሕዝ ኣሎ። ሃገርና ትበርስ ኣላ፡ ሓረግ ወለዶታት ይበታተኽ ኣሎ። ዓዲ ትዓኑ ኣላ። ቃልስና ሓቀኛ ህዝባዊ ቃልሲ

ከኸውን ሕዝቢ ከስዕብ፡ ድምጺ ህዝቢ ከንሰምዕ ይግባእ። ጸውዒት ህዝቢ ስምረትን ሓድነትን፡ ኣብ ሓደ ዕላማ ርዲምካ ሕቶ ሓርነት ምምላሽ ኢዩ። ልዕላውነት ህዝቢ ምርግጋጽ ኢዩ።

ስለዚ ዓዲ ካብ ምብራስ ከነድሕና፡ ህዝብና ክብረቱን መሰሉን፡ ተሓልዩ፡ ባህሉን ታሪኹን ዓቂቡ፡ ኣብ ሃገሩ ከነበር፡ እቲ መተካእታ ዘይብሉ ኣማራጺ ሰሚርካ ምቅላስ ኢዩ። ኩሉ ዓቕምታት ኣወሃሂድካ ኣንጻር ጉጅለ ህግደፍ ክቐንዕ ምግባር ኢዩ። ተሞክሮ መምህር ኢዩ። ካብ ተሞክሮና ተማሂርና ቀጻልነት ህዝብን ሃገርን ከነረጋግጽ እቲ መድረኽ ሕጂ ኢዩ። ስምረት ብጭርሖ ዘይኮነስ ብግብሪ ክንዋስኦ ይግባእ።

ካብዚ ጽኑዕ እምነት ተበረሰና፡ መድሕን ህዝብን ሃገርን ክንከውን፡ ሃገር ካብ ብርሰትን ምብትታንን ከነድሕን፡ ኩሉ ዓቕምታትና ኣብ ሓደ ኣስሚርና ክንቃለስ ኩሉ መዳያዊ ሓርነት ከነረጋግጽ ተላዒልና ኣሎና።

ለ. ምርግጋጽ ተሳትፎ ኩሉም ክፍልታት ሕብረተሰብ ኤርትራ

መትከላዊ እምነትና፡ እቲ ወሳኒ ህዝቢ ኢዩ። ህዝቢ ክውስን ከኣ እቲ ቅድም ቀዳድም ኣብ ዝባኑ ተጻዒኑ ዘሎ ኣርዑት ባርነት ምስባር ኢዩ። እዚ ቃልሲ'ዚ መሰረቱ ህዝባውነት ኢዩ። መንቀሊኡ ኣብ ልዕሊ ህዝቢ ዝወርድ ጨቆናን ዓመጽን ኢዩ። ዕላምኡ፡ ወጽዓ ህዝቢ ቀንጢጡ፡ መሰልን ክብረትን ሓርነትን ጭቆናት፡ ኣብ ልዕሊ መቓብር መለኸትን ረገጽትን ምርግጋጽ ኢዩ። እዚ ቅኑዕ ዕላማ ክዕወት ህዝቢ ከነቅሕ ኣለዎ። ህዝቢ ምእንትኡ ክጋደልን፡ እቲ ቃልሲ ምእንትኡ ምኻኑ ክኣምንን ብግብሪ ክሰርሓሉ ናይ ግድን ይኸውን።

ኤርትራ ብብዙሕነት ብሄራትን ሃይማኖታትን ዝቆመት ሃገር ኢያ። ንኩሎም ከኣ ብማዕረ ትብጽሖም። ጭቆና ሓደ ሕብረተሰብ ኤርትራ ጭቆና መለእ ህዝቢ ኢዩ። ተሞክሮ ዝሓለፈ ርብዒ ዘመን ምስ ንውከስ፡ ነፍሲ ወከፍ ኤርትራዊ ዜጋ፡ ብወልቂ ይኹን ብጉጅለ ካብቲ ህግደፍ ዘውርዶ ዘሎ ቢድል ሓራ ኣይወጸን። ካብ'ዚ ስርዓት ዝረብሖ ኣካል ሕብረተሰብ ሓደ'ኳ ክቶ የልቦን። ውልቀ ሰባት ግን ኣለዉ። እዚ ጉጅለ ሕጋዊ ውክልና ህዝቢ የብሉን። ካብ ማይ-ቤቱ ወጻኢ ኣርሒቁ ዘይርኢ፡ጉልበት መንእሰያት እናመዘመዘ፡ ህዝቢ እናጨፍሶቐን ዝነበር ምስሉይን መጻይን ኣጽናትን ጉጅለ ኢዩ።

ስርዓት ህግደፍ ከም ኩሎም ኣድሓርሓርቲ ስርዓታት፡ ከም ጉጅለ ከኣ ነቲ ዘይመሰረታዊ ፍልልያት፡ ከም ዓለባ ሳፊት ዝረቐቐ ፍልልያት ኣባሊሑ፡ ህዝቢ ብሃይማኖት፡ ኣውራጃ፡ብሄር፡ ሓድሕድ ዝነበሮ ታሪኻዊ ምትእስሳርን ምትእምማን ክብረትን፡ ከዘርግ ጸኒሑን ኣሎን።

ቃልስና እምብኣር ካብ ኩሉ ንኹሉን ሕብረተሰብ ኤርትራ ካብ ራስ ቄሳር ክሳብ ራስ ዱሜራ ዘሳትፍ ሰፊሕ ዝሰረቱ ኢዩ። ዕላምኡ ነዛ ብረዚን መዳርግቲ ኣልቦ መስዋእቲ ዝተረኸበት ሃገር ቀጻልነታ ምውሓስ፡ ኩልና ማዕርነት ዝተረጋገጸ ፍትሓዊትን ሓርነት ዜጋታት እተውሕስ ሃገር ምህናጽ ኢዩ።

ሐ. ምህናጽ ንኩሉ ኤርትራዊ ዘሳትፍን መንእሰይ ማእከል ዝገበረን ስጦም ውደባ

ብመዐቀኒ ሳይንሳዊ ሓቂ ምስዝረኣይ፡ ሓደ ዝተቐመጠ ኣቕሓ ናብቲ ሓይሊ ወይ ሚዛን ዘለዎ ሸነኹ እዩ ዝዛዙ። ምኽንያቱ እቲ ሓይሊ ሚዛን ናብ ሓደ ገጹ ሰለ ዝዘጥጥ። መንእሰይ ከኣ ሓይልን ሃብትን ሃገር ኢዩ። ስለዝኾነ ከኣ ኣብ ኩሉ እቲ መንእሰይ ዘለዎ መዳይ ሓይሊ ኣሎ ማለት ኢዩ። ንኣብነት እዚኣን ዝስዕባ ስድራቤታት ንርኣ፡

- 1. ንራዙን ኣጉባዝን ዘለዎ ስድራቤት፡ ማሕረስ ብእዋኑ ይሕረስ፡ ዘርኢ ብኣግኡ ይዝራእ፡ ጸህያይ ቀልጢፉ ይዕመም፡ ከብቲ ብእዋኑ ይሕለባ፡ ዓጺድ ኣብ ሰዓቱ ይፍጸም፡ መኹዳ ኣብ ሰዓቱ ይካየድ። እዛ ትዕድልቲ ጸጋታት መንእሰይ ዘለዎ

ስድራቤት ኩሉ ዕድሜ ገዛክ ብእዋኑ ይሰልጥ። ኣብቲ ቤት ከኣ ኩሉ ይማላእ። ዝያዳ ምህርቲ ክትሓፍስ፡ ሃብትን ጥሪትን ክትውንን ትበቅዕ።

- II. ትሕቲ ዕድመ ዝበዝሓ ስድራቤት። እዛ ስድራቤት ተጸባይቲ ዝበዝሕዋ ብምዃና ኩሉ ዕድሜ ናይቶም ወለዲ ኢዩ። በዚ ከኣ እቲ ኣብ እዋኑን ሰዓቱን ክፍጸም ዝነበሮ ስራሕ ክገብሩን፡ ክዕመም ዝግብኦ ብዙሕ ስራሕ ይበክር። በዚ መሰረት እታ ስድራ ከምቲ ዝደለ ምህርቲ ክትሓፍስ፡ ጥሪት ክትውንን ይኸብዳ፡ ክሳብ እቶም ቆልዑ ዝዓብዩ ብቁጠባዊ ቅልውላው፡ ብዓቕሚ ምስኣን ትሳቀ።
- III. ቆልዑ ዘይብላ፡ ዝሸምገሉ ስድራቤት፡ ብምኽንያት ዕድመ ምድፋእ፡ እኹል ሓይሊ ዘይምህላው፡ ኣብቲ ገዛ ክሕፈስ ዝኸእል ምህርቲ፡ ክስሰና ዝኸእላ ጥሪት የልቦን። እዛ ስድራ ተጠባብሪት ኢያ።

እዚ ኣብ ላዕሊ ዝተጠቐሰ ተፈጥሮአዊ ሓቂ ከም ዘብርሀ ግደ መንእሰይ ኣብ ሓደ ሃገር ክሳብ ክንደይ ወሳኒ ምዃኑ ኢዩ። ከም እምነትና ማእከል ውደባና ንኩሉ ሃገራዊ ዝሓቁፍ ኮይኑ ብፍላይ መንእሰይ ክንብል ከሎና፡ ካብዚ ሳይነሳዊ ሓቂ ተበጊስና ኢና። ከምቲ ካብ ኩልና ዘይተኸወለ፡ ኣብ ኤርትራ እቲ ጭቁን ፍጡር መንእሰይ ኤርትራ ኢዩ። እቲ ቀንዲ ካብ ጭቆና ክናገፍ ምእንቲ መሰሉ ክቃለስ ዘለዎ ከኣ ንሱ ኢዩ። ካብቲ ለውጢ ዝያዳ ዝርባሕውን ንሱ ኢዩ።

ካብዚ ክውንነትዚ ነቐልና ኩሉ ዓቕምታት መንእሰይ ኣብ ሓደ ተጠርኒፉ ኣብ ሓደ ራእይን፡ ተልእኾን፡ ዕላማን ተሰሊፉ ክቃለስ ወሲኑ ኣሎ። ክዕወት ምዃኑ ከኣ ንኸኢኢትውን ትኹን ፍጹም ጥርጥር የልቦን።

መ. ወሳኒ ግደ ዝጸወት ሰብ

ኣብቲ ትማሊ ዝነበረ ጉዕዞ ሃገራዊ ናጽነት ቀንዲ ምስጢር ዓወት ዝነበሩ እቲ ሃገራዊ ፍቅሪ ዘንደዶ ውፋይ ህዝብን ካብ ኣብራኹ ዝወጸ ዕጡቕ ተጋዳላይን ኢዮም። እቲ ዘይሰዓር ዝመስል ዝነበረ፡ ብሓያላት ሃገራት ዝተደገፈ፡ ሓሽኸት ወተሃደራት ዘሰለፈ፡ ዓርምሸሽ ኣጽዋር ዝዓጠቐ ሰራዊት መግዛእቲ ኢትዮጵያ ዝሰዓረ፡ ነቲ ዘይከኣል ከም ዝከኣል ዝነበረ እቲ ውፋይ ሰብ ኢዩ። ኣብ ቃልሲ ህዝቢ ኤርትራ፡ እቲ ንፍትሓዊ ዕላማ ዝተወፈየ፡ ንቐሕን ጽኑዕን ዘይጸዓድ ሰብ፡ ካብ ሓጺን ዝተረረ ሰብ እንተዘይነበር፡ እቲ ናይ ትማሊ ዓወት ርጉጽ ኣይምኾነን።

ሰ. ምህናጽ ቅኑዕን ብሱልን ዲሞክራሲያዊ መሪሕነት

ዓወት ሓደ ቃልሲ መዐቀኒኡ፡ እኩብ ደምር ናይ ኩሎም ኣባላቱ ኢዩ። ብቀንዱ ከኣ ዓቕምን ብቐዓትን መሰረታት ኢዩ። መሪሕነት ክንብል እንከለና ናይቲ ኣብ ላዕሊ ዘሎ ኣካላት ጥራይ ዘይኮነስ፡ ናይቲ ማእከል ስሕበትን ማሓውርን፡ ዲናም ኮይኑ ነቲ ቃልሲ ዝቐልስ ናይ ማእከላይ መሪሕነትን ካድርን ኢዩ።

ረ. ርእሰ-ምርኮሳ

ፍልስፍና ርእሰ ምርኮሳ (self-reliance) ኣብ ተሞክሮ ቃልስና ዓቢ ግደ ዝተጸወተ፡ እምነ-ኩርናዕ ዓወትና ኢዩ። ቦቲ ቅኑዕ ትርጉሙ ክርኤ እንከሎ፡ ካብ ዝኾነ ጽግዕተኛ ኣተሓሳስባ ኮነ ምጽወታ ሓራ ምዃን ማለት ኢዩ።

ምዕራፍ ሓደ

1. ምህናጽ ህዝባዊ ዲሞክራሲያዊ ስርዓት

ህዝባዊን ዲሞክራሲያዊን ስርዓት ንምትካል ክዕወቱ ዘለዎም ዕላማታትና እዞም ዝሰዕቡ እዮም፡

1.1. ኣብ ኤርትራ ዘሎ ኣጽናቲ ጉጅለ ምውጋድ

ኣብ ኤርትራ ዘሎ ስርዓት ጸረ ሰላም ጸረ ዲሞክራሲን ፍጹም መላኽን ስርዓት ኢዩ። ንኹሉ ሰብኣውን ዲሞክራሲያዊን መሰላት ህዝብና ዝግህስ ዘሎ ጨቋኒ ንህዝቢ ኤርትራ ዘይውክል ቁንጮ ጉጅለ ኢዩ። እቲ ንክብርናን ሓርነትናን ዝተኸፍለ ረዚን ዋጋ ፍረ ኣልቦ ጌሩ፡ ህዝብና ኣደዳ ሞትን ማእሰርትን ስደትን ኮይኑ ኣሎ። እቲ ትማሊ ዝሰዓርናዮ ባዕዳውን ኣረጊትን ጭቆና ብወዲ ዓድን ሓድሽን ጭቆና ተተኪሉ ኣሎ። ህዝቢ ኤርትራ ኣብ መግዝእትን ባርነትን ኣሎ ማለት ኢዩ። ስለዚ ካብዚ ባርነት ሓራ ክንወጽእ ህግደፍ ካብ ሱሩ ክእለ ኣለዎ ማለት ኢዩ።

1.2. ንኹሉ ዘላትፍ መሰጋገሪ ባይታ ምፍጣር

ድሕሪ ምውዳቕ ኣጽናቲ ጉጅለ ህግደፍ፡ ኣብ ኤርትራ ንኹሎም ፖለቲካውያን ሓይልታት፡ እንተላይ ኣብ ዓዲ ዝጸንሑ ኣካላት እቲ ዝወደቐ ስርዓት ዝነበሩ፡ ግን ከኣ ብገበን ዘይሕተቱ ዜጋታት ተወዲቦም ክሳተፍሉ ዝኸእሉ መሰጋገሪ መድረኽ ምፍጣር ኢዩ። ውክልና ኩሎም ሕብረተሰብ ኤርትራ ዘረጋግጸ ሃገራዊ ባይቶ ይቐውም።

1.3. ኩሉ ህዝቢ ዝላተፎ ብዲሞክራሲያዊ መንገዲ ዝንደፍ ሃገራዊ ቅዋም ክጸድቅ

እቲ ብሰፊሕ ህዝባዊ ተሳትፎ ዝጸድቅ ሃገራዊ ቅዋም፡ መሰረታዊ ሰብኣዊ መሰላት ዘኸብር፡ ሓጋግን ፈጻምን ፈራድን ኣካላቱ ኣብ ሓድሕዱ ዝቆጸጸርን ዝመዛዘንን፡ ኣብ ኤርትራ ግዝኣተ ሕጊ ዘስፍን፡ ንሓድነትን ምዕባለን ህዝቢ ዝድርኽ ህዝባዊ ቅዋማዊ ስርዓት ምትካል።

1.4. ማዕርነትን ተሳትፎን ኩሎም ብሄራት ኤርትራ ምርግጽ

ንብዙሕነትን ኣከናውናን ሃገርና ኤርትራ ኣብ ግምት ዘእተወ፡ ናይ ኩሎም ሕብረተሰብ ኤርትራ ተሳትፎ ዘረጋግጽ፡ ንምህናጽ ሃገር ዘቀላጥፍ፡ ሃገራዊ ሓድነት ዘውሕስ፡ ንቁጠባውን ማሕበራውን ምዕባለ ጥጡሕ ባይታ ዝፈጥር፡ ሃገራዊ ሓባራዊ መረዳእታ ዘማዕብልን ዘደንፍዕን ሓይል ህዝባዊ ዲሞክራሲያዊ ስርዓትን ሕብረተሰብን ምህናጽ፤

1.5. ህዝቢ ባዕሉ ንባዕሉ ዝምሓደረሉ ባይታ ምፍጣር

ብደረጃ ከባቢ ጀሚሩ ክሳብ ላዕለዊ ደረጃ መንግስቲ ህዝቢ ባዕሉ ብዝሓረፉም መራሕቲ ክምሓደር ዘፍቅድ ዘይምእኩል ፖለቲካዊ ስርዓት ክህነጽ ምግባር፤

1.6. ናይ እምነት ማዕርነት ምርግጽ

ኤርትራ ብብዙሓት ሃይማኖታት እትልለ ሃገር ኢያ። ስለዚ በመሰረት ቅዋም ናይ ኩሎም እምነታት ናጽነትን ሓርነትን ማዕርነትን ይረጋግጽ። መንግስቲ ኣብ ሃይማኖታዊ ጉዳያት ጣልቃ ክኣቱ ኣየፍቅድን። ሃይማኖት ኣብ መንግስቲ ኢድ ምእታዊ ከይህሉ ምውሓስ፤

1.7. ምውሐስ ሰብአውን ዲሞክራሲያውን መሰላት

ብመሰረት ቅዋም፡ ናይ እምነት፡ ናይ ምጽሓፍ፡ ናይ ፖለቲካዊ ምውዳብ፡ ምእካብ፡ ሰላማዊ ሰልፍን አኼባን ዘፍቅድ፡ ናይ ስራሕን ትምህርትን መሰላት ዘውሕስ፡ ካብ ፍርሕን ግፍዕን ሓራ ምዃን፡ መሰረታዊ ሰብአውን ዲሞክራሲያውን መሰላት ዘኸብርን ንክምዕብል ምቅላስ፤

1. 8. ሃገራዊ ስነት ምህናጽ

እቲ ዝቐውም ፖለቲካዊ ስርዓት፡ ኣብ ህዝብና ሃገራዊ ውህደት ዝፈጥር፡ ኣብ ሕብረተሰብና ዘለዉ ፍልልያት ከም ሃገራዊ መልክዕን ጸጋን ዝቐበል፡ ጸብብትን ድሑራትን ከፋፈልቲ ስምዒታትን ዝምባለታትን ዝነጽግ፡ ሓባራዊ ሃገራዊ መትከላትን ዕላማታትን ዘማዕብል፡ ሃገራውነትን ዓለማውነትን ማእከል ዝገብረ ፖለቲካዊ መስመርን ትካላትን ዝውንን፡ ኣብ ተሓታትነትን ግሉጽነትን ዝተሰረተ ምዃኑ ምርግጋጽ፤

1.9. ማዕርነትን መሰልን ደቂ ኣንስትዮ ምርግጋጽ

ብመሰረት ቅዋም፡ ፍርቂ ኣካል ሕብረተሰብና ዝኾና ደቂ ኣንስትዮ ኣብ ኩሉ ጉዳያት ሃገር ብማዕረ ክሳተፋ፡ ስታፍኤን ዘውሕስን ክረጋግጽን፡ ንመሰላተን ዘውሕስ፡ ነጻ ውደባታት ክገብራ ዘፍቅድ ፖለቲካዊን ዲሞክራሲን ምህናጽ፤

1.10. ወሳንነት ህዝቢ ምውሐስን ምርግጋጽን

እቲ እንሃንጾ ፖለቲካዊ ስርዓት፡ ድሌት ህዝቢ ሰረት ዝገብረ፡ ዜጋታት ኣብ ኩሉ ጉዳያት ሃገርም ካብ ከባቢ ክሳብ ላዕላዎይ ደረጃ መንግስቲ ዘሳተፍ፡ ህዝቢ ብወከልቱ ኣብ ንዕኡ ዝትንክፍ ጉዳያት ክዋሳእ፡ብመትከላት ዘይምእኹል ምሕደራ፡ ፖለቲካዊ ብዙሒነት፡ግሉጽነት፡ ተሓታትነት፡ ምጽውዋር፡ ኣሳታፍነት፡ ሓርነት፡ ናይ ሓባር ረብሓ ምውሐስ፤

1.11. ሕብረ ሰልፋዊ ዘፍቅድ ስርዓት ምህናጽ

ሃገራውያን ናይ ፖለቲካ ሰልፍታት ብሕጊ ዝዋስኡን ኣብ ሓድሕድ ብዲሞክራሲያዊ መንገዲ ዝወዳደራሉን ብዙሕ ሰልፋዊ ስርዓት ምትካል፡ ብውሳኔ ህዝቢ ተቐይዶ፡ ስልጣን ካብ ሓደ ናብቲ ካልእ ብሰላማዊ ዲሞክራሲያዊ ኣገባብ ዝሰጋገረሉ ባይታ ምፍጣር፤

1.12. ምርግጋጽ ህላወ ነጻ ህዝባውያን ሲቪካውያን ማሕበራት

ዲሞክራሲ ዝዕንብብን ቀጻልነቱ ኣብ ህላወ ነጻን ህዝባውያን ማሕበራትን ምንቅስቓሳትን (ማሕበር ደቂ ኣንስትዮ፡ ሓረስቶት፡ መማሃራን፡ ተመሃሮ፡ ሰራሕተኛታት፡ ወ.ዘ.ተ) . ምህናጽ ነጻን ፍርዳዊ ኣካል ኢዩ። እቲ ኣብ መንጎ ህዝብን መንግስትን ዘሎ ኪዳን ዝሕሉ ዋሕስን ጠባቢ ነጻ ቤት ፍርዲ ኢዩ። ስልጣን ከይብዕልግ፡ ብልሽውና ከይስዕርር፡ ህዝቢ ከይብደል ናይ ህዝቢ መሰላትን ሓርነትን ዝጣበቓ ነጻ ሲቪክ ማሕበራት ክህልዉ ምርግጋጽ፤ እዩ።

ምዕራፍ ክልተ

2. ምህናጽ ድኽነት ዝሰዕር ሓይል ቁጠባ

ብዘይ ርግኡን ምዕቡልን ፍትሓውን ቁጠባ ርግኡን ፍትሓውን ፖለቲካዊ ስርዓት ክህሉ ኣይክእልን ኢዩ። ብዘይ ቅኑዕን ፍትሓውን ምሕደራ ከኣ ቅርዑይን ቀጻልነት ዘለዎ ቁጠባዊ ምዕባለ ክረጋገጽ ኣይክእልን እዩ። እዚ ክልተ ኣካላት ሓድሕዱ ተማላሊኡ ዝኸይድ ኢዩ። ስለዚ ፖለቲካዊ ዲሞክራሲ ብዘይ ማሕበረ ቁጠባዊ ዲሞክራሲ መሰረት የብሉን።

ስለዚ ቃልስና እምብኣር ኣብ ሓራ ኤርትራ እንሃንጾ ቁጠባዊ ስርዓት ምስቲ እንሃንጾ ህዝባዊ ዲሞክራሲያዊ ስርዓት ዝሳነ መሰረት ኮይኑ ቀጻልነቱ ዘውሕስ ኢዩ። እዚ ከኣ ነቲ ብገባቲ ፖሊሲ ጉጅለ ህግደፍ ዝተፈጥረ ዘይፍትሓውን ዘይምዕራይን ቁጠባ ዘሕዊ ድሌት ዝበዝሖ ህዝብና ዘርውን መነባብር ዘመሓይሽን፡ ኣብ መላእ ሃገር ምዕራይ ዝርግጹ ዘለዎ፡ ብሕግታት ነጻ ዕዳጋ ዝግራሕ፡ ብሕጋዊ ወፍርን ውድድርን ዘተባብዕ፡ ቀጻሊ ቁጠባዊ ዕብየት ዘውሕስ ስርዓት ኢዩ። በዚ ኣገባብ ከኣ ቁጠባዊ ማሕበራዊ ፍትሒ ምርግጋጽ ማለት ኢዩ። እዚ ማለት፡

ሀ. ኣብ መንጎ ሃብታማትን ድኽታትን፡ ጽጉባትን ስኡናትን ዘሎ ጋግ ክጸብብ ምግባር። ናይ ኩሎም ዜጋታት ተሳትፎ ዘረጋግጽ ምዕራይ ቁጠባዊ ዕድላት ዝፈጥር፡ ምዕራይ ምምቕራሕ ሃገራዊ ሃብቲ ንክህሉ ምጽዓት።

ለ. እቲ ኣብ መንጎ ከተማን ገጠርን፡ ርሑቕን ቀረባን ዘሎ ጋግ ዘጽብብ፡ ካብ ምዕባለ ርሒቆም ዘሎው ክባቢታት ቀዳምነታት ዝህብ፡ ምዕራይ ቁጠባዊ ምዕባለ ምርግጋጽ።

ሐ. ህዝቢ ካብ ባህርያዊ ጸጋታቱ ተጠቓሚ ምዃኑን፣ ናይ ህዝቢ ድሌታትን ቀዳምነታት ማእከል ዝገበረ ቁጠባዊ ውፍርታት ምፍጣር።

መ. ነጻ ጉልበትን ዘይምዕራይ ክፍሊት ከይህሉ፡ ዜጋታት ጻማ ርሃጸም ግቡእ ክፍሊት ክረኽቡ ምግባር።

ረ. ግደን ተሳትፎን ህዝቢ ኣብ ምርቕቕን ምጽዳቕን ቁጠባዊ ፖሊሲታት፡ ብደረጃ ክባቢ ይኹን ሃገር ምርግጋጽ ።

በዚ ከኣ ኣብ ኤርትራ ቁጠባዊ ሓርነት ክረጋገጽ ይክእል።

ስለዚ ዕላማና

2.1 ኩሉ ብህግደፍ ዝውነን ትካላትን ሃብትን ንብረትን ኣታዊኡ ናብ መንግስቲ ይኸውን።

ህግደፍ ሃብትን ቁጠባዊ ጸጋታት ሃገር ገቢቱ፡ ብነጻ ጉልበት መንእሰያት ዘጥረዮ ሃብትን ንብረትን ዋንኡ ህዝቢ ኤርትራ ኢዩ። ስለዚ ድሕሪ ውድቀቱ ኩሉ ዋንነቱ ንመንግስቲ ይኸውን።

2.2 ኩሉ ብሓይሊ ዝተወርሰ ንብረትን ጥሪትን ህዝቢ ብሕጋዊ መንገዲ ናብ ዋናታቱ ምምላስ

በቲ ገባቲ ባህርያቱ፡ መጻዕ ናይ ቁጠባ ፖሊሲኡ ብሓይሊ ዝወረሶን ዝመንዝዎን ንብረት ኮነ ሃብቲ ብሕጊ ተጸኒዑ ናብ ዋናታቱ ይምላስ።

2.3 ንኹሎም ሃገራውያንን ናይ ደገ ኣውፈርቲ ዘሳትፍ ናይ ወፍሪ ፖሊሲ ክህሉ ምግባር

እቲ ድሕሪ ምውዳቕ ህግደፍ እንርከቦ ቁጠባ ዝዓነወን ዝነሃለን ኢዩ። ነዚ ዝዓነወ ቁጠባ ንምሕዋይ፡ ኣብ ቁጠባ ተወዳደርቲ ንምዃን፡ ግደ ግላዊ ክፋል ዓቢ ኢዩ። ብሃገራዊ ወፍሪ ጥራይ ባይኑ ክብጻሕ ዝኸእል ቁጠባዊ ሓርነት የልቦን። ናይ ወጻኢ ወፍሪ ከነተባብዕ ናይ ግድን ኢዩ። ስለዚ ናይ ወጻኢ ብሕታዊ ወፍሪ ኣብ ቁጠባ ኤርትራ ዓቢ ግደ ክጻወት፡ ቁጠባዊ ሓርነት ዘረጋግጽ ቁጠባዊ ፖሊሲና ንእውፈርቲ ዝዕድም፡ ኣብ ናጻ ዕዳጋን ናጻ ዋኒን ዝተሰረት ቁጠባዊ ፖሊሲ ክንክተል ናይ ግድን ይኸውን።

2.4 ኣብ ሕርሻን ናእሽቱ ኢንዱስትሪ ዝዓለመ ወፍሪ ክግበር ባይታ ምፍጣር

ልዕሊ 80% ክፋል ሕብረተ-ብ ኤርትራ መነባብርኡ ኣብ ሕርሻ ኢዩ። ስለዚ ሰረት ቁጠባና ማእከል ሕርሻ ዝገበረ፡ እቶትን ምህርትን ሓረስቶት ዘኸብቡት ምዕቡል ፍልጠት፡ ከምኡውን ንሕርሻ ዘገልግሉ ተክኖሎጂን ማሺነሪታትን ምትእትታው። ካብ ሕርሻ ዝምግባ ናእሽቱ ናይ ምስናዕ ኢንዱስትሪታት ምህናጽን ምትብባዕን። ርኽብቲ ደቂ ሃገር ኣብ ሕርሻ ርእሰማሎም ከውፍሩ ምትብባዕ።

2.5. ዝዓነወ ትሕተ ቅርጺ ቁጠባ ሃገርና ንምሕዋይ ካብ ለገስቲ ሃገራት ሓገዝ ምርካብ

ትሕተ ቅርጺ መሰረት ቁጠባዊ ምዕባል ኢዩ። ኣብ ዘይምዕቡል ትሕተ ቅርጺ ንእውፈርቲ ስሓቢ ኣይኮነን። እዚ ዓቢ ርእሰ-ማል ዝሓትት መደብ ብሃገራዊ ዓቕሚ ጥራይ ዝዕመም ኣይኮነን። ስለዚ ኣብ ምህናጽ ምዕቡልን ስሉጥን ትሕተ ቅርጽን ወሃብቲ ኣገልግሎትን ካብ ፈተውቲን ለገስቲ ሃገራት ሓገዝ ምሕታት ኣድላይ ይኸውን።

2.6 ድኽነትን ድንቁርንን ንምስዓር ምቅላስ

ኣብ ሓራ ኤርትራ ቀዳምት ጸላእትና ድኽነትን ድንቁርንን ኢዮም። ስለዚ ካብዚ ሕዳር ሱር ዝሰደደ ሕማም ንዘመናት ዘላቅየና ዘሎ ክንፍወስ፡ ንቅልጡፍ ቁጠባዊ ዕብየት ዝሕግዝ፡ ናይ ስራሕ ዕድላት ዝፈጥር ዓቢይቲ መደባት ክሕንጸጹ ኣለዎም። ትምህርቲ መሰረት ቁጠባዊ ምዕባል ኢዩ። ዓቕሚ ኪኢላዊ ዜጋታት ንምዕባይ፡ ኣብ ሳይንስን ተክኖሎጂን ማእከል ዝገበረ ናይ ትምህርቲ ፖሊሲ ክተኣታቶ ምግባር ኢዩ። ባህርያዊ ጸጋታት ብዘይ ብቐዕን ስልጡንን ሰብ ቁጠባዊ ሓርነት ክረጋገጽ ኣይክእልን ኢዩ። ምእንቲዚ ምምዕባል ዓቕሚ ሰብ ዓቢ ቦታ ክወሃቦ ምግባር።

2.7. ጸጋታት ሃገር ብግቡእ ኣብ ረብሓ ሃገርን ህዝብን ክውዕል ምስራሕ

ሃብቲ ሃገር ሃብቲ ህዝቢ ኢዩ። ዋንኡ ከእ ንሱ ኢዩ። ኣብ ሓራ ኤርትራ ካብ ባህርያዊ ጸጋታት ዝርከብ ኣታዊታት ኣብ ረብሓ ህዝቢ ክውዕል፡ ህዝቢ ተጠቓሚ ምግባር ኢዩ። ማሕበራዊ ፍትሒ ምርግጋጽ ማለት ህዝቢ ካብቲ ኣብ ሃገሩ ዘሎ ባህርያዊ ሃብቲ ተጠቓምን ተረባሕን ምዃን ማለት ኢዩ።

2.8. ልዕሊ 80% ህዝብና ኣብ ሕርሻን መጓሰንዮ ዝነበር። እቲ ዝውንኖ ሃብቲ ከእ መሬት ኢዩ። ብሕጊ እንዳባ ኤርትራ መሬት ሓባራዊ ዋንነቱ ናይ ህዝቢ ኢዩ። ካብዚ ክውንነትን ሓቕን ተሞርኪሲና ኣብ ሓራ ኤርትራ መሬት ናይ ዓዲ ኢዩ። ወነንቱ ከእ እቶም ነባሮ ኢዮም። መንግስቲ ቅዋም ብዘውሓሰሉ መንገዲ ኣብ ምምሕዳሩ ይዋሳእ። ንእገዳሲ ዕዮ እቲ መሬት ምስ ዘድሊ ዓዲ ወይ ባዓል ዋና ካሕሳ ይወሃቦ።

2.9. ኣብ ስደት ዝነበር ዘሎ ህዝብና ምጥያስ፡ ናብ ዓዲ ተመሊሱ ኣብ ሰላማዊ ናብራ ዝመርሓሉ ባይታ ምጥጣሕ፡ ኣብ ምህናጽ ውሑስ ቁጠባ ግድኡም ክጻወቱ ንምግባር መደባት ምሕንጻጽ።

2.10. እቲ ፖለቲካዊ ስርዓት፡ ኣብ ምህናጽ ሓያል ሃገራዊ ቁጠባ ዘኸእል ጥጡሕ ባይታ ክፈጥር ፖሊሲታት ከውጽእ፡ ካብ ብልሽውናን ዕዳን ነጻ ዝኾነ ሃገራዊ ቁጠባ ክህነጽ ምርብራብ።

2.11. ህዝባዊ ተሳታፊነት ዘረጋግጽ፡ ኣብ ውሽጣዊ ዓቕምታት ዝምርኮስ፡ ዳይናሚካዊን ተወዳዳርን፡ ኣብ ናጻ ዕዳጋ፡ ናጻ ዋኒን ዝተምርኮሰ ቁጠባዊ ስትራቴጂ ምንዳፍን ንትግርባሪኡ ምቅላስ።

ምዕራፍ 3

3. ምርግጋጽ ምዕራይ ዝርግጫ ዘለዎ ማሕበራዊ ኣገልግሎት

ስለዚ ቃልስና እምብኣር ኣብዛ ብምዕባለን ተክኖሎጂን ትውንጨፍ ዘላ ዓለም ከነርኩብ፡ ኣብቲ ናይ ምዕባለ መርኩብ ከም ሰብና ክንስቀል፡ ኣብ ሓራ ኤርትራ ኣብ መዳይ ትምህርቲ ዓቢ ወፍሪ ምግባር ኢዩ። ከምቲ ለባማት ኣቦታት “ዘይተማህረ ኣየድሕን፡ ዘይተወቕረ ኣየጥሕን” ዝበልዎ፡ ብዘይ ትምህርቲ ምሃዝነት የልቦን። ብዘይ ትምህርቲ ምህርቲ ዕብየት የሎን፤ ብዘይ ትምህርቲ ምርምር የሎን። ዘይተማህረ ሕብረተሰብ ኣብ ድንቁርና ይነብር፡ ድንቁርና ከኣ ጠንቂ ድኽነትን ድሕረትን ኢዩ። ስለዚ ትምህርቲ መሰረት ቁጠባዊ ምዕባለን፡ እምነ ኩርናዕ ፖለቲካዊ ዲሞክራሲ ኢዩ። ምዕራይ ኣገልግሎት ትምህርቲ ምዝርጋሕ ማለት ምዕራይ ዕድላት ኣብ ኩሉ መዳያት ምኽፋት ማለት ኢዩ። መሰረታዊ ኣገልግሎት ትምህርቲ ምርካብ ከኣ ናይ ሓደ ዜጋ ዘይሕከኽ መሰል ኢዩ። ስለዚ ምዕብልቲ ሃገርን ምዕቡል ህዝብን ክንሃንጽ ምዕቡልን ምዕራይን ተወዳዳርን ዝርገጫ ኣገልግሎት ትምህርቲ ኣብ ገጠርን ከተማን፣ ክህሉ ግድን ይኸውን።

ስለዚ ዕላማና፡-

- 3.1 ህዝቢ ኣብ ከተማ ይሃሉ ኣብ ገጠር ሃብታም ይኹን ስኡን ምዕራይ ፍትሓውን ማሕበራዊ ኣገልግሎት ክረክብ ምግባር።
- 3.2 ኣብ ሳይንስን ተክኖሎጂን ዘተኮረ ምዕራይ ዝርግጫ ዘለዎ ብቐዕን ምዕቡልን ተወዳዳርን ስርዓተ ትምህርቲ ምህናጽ።
- 3.3 ኣብዛ ብናህሪ ትውንጨፍ ዘላ ዓለም ተወዳዳሪ ንምጂን ተባላሓትን ምሁርን ንቁሑን ሓላፍነታዊን ወለዶ ምህናጽ።
- 3.4 ድንቁርናን መሃይምነትን ንምጥፋእ ግዴታዊ ናይ መባእታ ናይ ትምህርቲ ፖሊሲ ምሕንጻጽ
- 3.5 ኩሉ ዜጋ መሰረታዊ ናይ ጥዕና ኣገልግሎት ክረክብ ምግባር።
- 3.6 ንሕብረሰብና ዘሳቕዩን ዝቐትሉን ሕማማት ንምፍዋስን ምጥፋእን ፍሉይ ኣተክሮ ምሃብን፡ ትምህርትን ስልጠናን መደባት ምድላው።
- 3.7 ህዝቢ ጽፋይ ዝስተ ማይ፡ ካብ ብከላ ነጻ ዝኾነ ከባቢ፡ ዘመናዊ መራኸቢታት ክምዘረክብ ምግባር።
- 3.8 ሰፊሕ ማሕበራዊ ኣገልግሎት ኣብ ትምህርትን ጥዕናን ክህሉ፡ ብሕታውያን ኣውፈርቲ ምትብባዕ።

ምዕራፍ 4

4. ምርግጋጽ ስብኣውን ዲሞክራሲያውን መሰላት

መንቀሊ ቃልስና ወጽዓ ኢዩ። ወጽዓ ምግሃስ ሰብኣዊ ዲሞክራሲያውን መሰላትን ምሕራም ሓርነትን ኢዩ። ቃልስና ብቁዋም ዝተዋሕሰ ሰብኣውን ዲሞክራሲያውን መሰል ዜጋታት ምርግጋጽ ኢዩ። ሕቶና እቲ ድሮ ተረጋጊጹ ዘሎ ሕቶ ሃገራውነት ኣይኮነን፡ ሕቶና ሕቶ ሓርነት ዜጋታት ኢዩ። ሕቶና ሕቶ ክብሪን ፍትሕን ኢዩ። ከም ህዝቢ ብሰንኪ ኣብ ኤርትራ ዘሎ ጨፍላቕን ረጋጽን ስርዓት፡ህዝብና ብቀንዱ ኸኣ እቲ ተካኢ ወለዶ መንእሰይ ብኣሸሓት ናብ ስደት ይውሕዙ ኣሎ። ኣብዚ ናጽነት ተረኺብሎ ዝብሃለሉ፡ ክንከብርሉ ዝግብኣና ወቅቲ ሰላም ተሳኢኑ ከም ደቂ ዛግራ ፋሕ ጭንግራሕ ንብል ኣሎና። ቃልስና ዜጋታት ኣብ ሃገሮም መሰሎም ክሕሎ፡ ኩሉ ሓርነታቶም ክኸብር ኢዩ። ኣብ ዘመነ ህግደፍ

ሀዘብና ከም ሰብ ስብአዊ ክብሩ ተጋሂሱ፡ ከም ብዕራይ መኬዳ ኣፉ ተኣሲሩ፡ ብራዕድን ሸቡራን ኣብ ትሕቲ ፍጹም ምልኪ ይነብር ኣሎ።

ቃልስና ኩሉ መዳያዊ ሓርነት ምርግጋጽ ኢዩ።(ሰብአዊ፡ዲሞክራሲያዊ፡ሲቪላዊ) መሰላትን ሓርነታትን ብቅዋም ውሑስ ክኸውን ምግባር ኢዩ። ዜጋታት ካብ ዝኾነ ባርነት ሓራ ንምጂን ኢዩ።

ሰለዚ ዕላማና፡-

4.1 ብመሰረት ሃገራዊ ቅዋም ኩሎም ሕብረተሰብ ኤርትራ ባህሎም ቋንቋኦም ክዕቅቡን ከማዕብሉን ምሉእ መሰል ይህልዎም።

4.2 ዜጋታት ናይ እምነት መሰሎም ሕሉው ይኸውን።

4.3 ዜጋታት ክመርጹን ክምረጹን መሰሎም ሕልው ይኸውን።

4.4 ናይ ምውዳብን ነጻ ሰለማዊ ናይ ፖለቲካ ምንቅስቃስን መሰል የውሕስ።

4.5 ብቅዋም ዝተደገፈ ነጻ ናይ ፕረስን ነጻ ናይ ዜና ማዕከናት ክህሉ ምግባር።

4.6 ዜጋታት ኣብ ውሽጥን ወጻኢን ብነጻ ክመላለሱ፡ ክኣትውን ክውጹን፡ነጻ ናይ ምንቅስቃስ መሰሎም ብሕጊ ሕልው ይኸውን።

4.7 ዝኾነ ኤርትራዊ ቆዋሚን ተንቀሳቓስን ንብረት ክውንን መሰሉ ሕልው ይኸውን

4.8 ኩሉ ኤርትራዊ ብሂወት ናይ ምንባርን ሰብአዊ መሰሉን ክብሩን ብሕጊ ውሑስ ምግባር።

ምዕራፍ 5

5. ማሕበራዊ መሰላት

ምውሓስ ማሕበራዊ መሰላት ሓደ ካብቲ እንቃለሶ ዘሎና ቀንዲ ዕላማ ኢዩ። ከም ኩሉ ሕብረተሰብ ኣብ ኤርትራ ዝተፈላለዩ ሕብረተሰባዊ ጉጅለታት ኣለው። እዞም ጉጅለታት ኣብ ኩሉ መዳያት ዓቢ ግደን ኣበርክቶን ስለዘለዎም መሰሎም ብሕጊ ክሕሎን ክወሓስን ግድን ይኸውን።

ሓደ ካብቲ ቀንዲ ሕቶ መሰል ደቂ ኣንስትዮ ኢዩ። መሰልን ማዕርነትን ደቂ ኣንስትዮ ምኽባር ሓደ ካብ እምነ ኩርናዕ ዲሞክራሲ ኢዩ። ኣብ ዝተፈላለዩ ሕብረተሰብ ኣብዚ 21 ክፍለ ዘመን መሰል ደቂ ኣንስትዮ ዘየኹብሩ ስርዓታትን ባህልታትን ብዙሓት ኢዮም። ኣብ ኩነታት ኤርትራ ግን ጉዳይ ደቂ ኣንስትዮ ፍሉይ ክብርን ቦታን ኣለዎ። ደቂ ኣንስትዮ ኤርትራ ኣብ ታሪኽ ብረታዊ ተጋድሎና ዝተጻወትኦ ተራ፡ ሕጅውን ኣብ እነካይዶ ዘሎና ሓርነታዊ ቃልሲ ልሉይ ቦታ ኣለዎ።

በኣንጻሩ ኣብታ ብስርዓት ኣልቦነት ብህግደፍ እትመሓደር ዘላ ሃገርና ኤርትራ ማዕርነትን መሰልን ካብ ጭርሖ ሓሊፉ ብግብሪ ፈሺሉ ኢዩ። ሎሚ እቲ ዝኸፍኤ ግህሰት ደቂ ኣንስትዮ ኣብታ መወዳደርቲ ኣልቦ ታሪኽ ደቂ ኣንስትዮ ዘለዋ ኤርትራ ኢዩ። ደቂ ኣንስትዮ ኤርትራ ንዓለም መስተንክር ዝኾነ ቅያ እየን ሰሪሕን። ተቓሊስን ዘቃለሳ ጀጋኑን፡ ጀጋኑ ዝወልዳን ኢየን። እታ ኣብ ዓለም ብምኽባር መሰል ደቂ ኣንስትዮ ክትርቋሕ ዝግባኦ ኤርትራ ኢያ። እንተኮነ እቲ ጉዳይ ብግምግባሉ ኢዩ።

ምኽባር ማሕበራዊ መሰላት፡ ሓደ ካብቲ ብሕጊ ክወሓስ ዘለዎ ኢዩ። ዜጋታት ኣብ ሃገሮም መሰላቶም ዝጣበቑሉ፡ ማሕበራዊ ሂወቶም ዘዕብይሉ ውደባ ክህልዎም ዘይሕክኽ ተፈጥሮኣዊ መሰሎም ኢዩ። ኣብ ሃገርና ኤርትራ ካብ ነዊሕ እዋን ኣትሒዙ

ክቅጽሉ ዝጸንሑ ውደባታት ኣለው። እንተኾነ ካብ ዕላምኦም ነቲ ክኾንዎን ከርብሖዎን ዝግባእ ዘይኮነ ነቲ ኣብ ኤርትራ ዘሎ ኣጽናቲ ጉጅለ'ዮም ዝግብሩ። ምሓውር ስለያን ዓፈናን ናይቲ ጨቋኒ ጉጅለ ኮይኖም ከኣ ከገልግሉ ንረኽቦም።

ቃልስና ነዚ ዘሎ ኣሰራርሓ ምድጋም ዘይኮነስ፡ ነጻን ሓራን ዝኾና ማሕበራት ክህነጹ፡ መሰለን ብቅዋም ክረጋገጽ፡ ዋርድያ መሰላት ኣባላተን ጥራይ ዘይኮናስ መሰላት ዜጋታተን ዝጣበቓ ክኾና ኢዩ። ንኣብነት ማሕበር ሰራሕተኛታት፡ ተመሃሮ፡ መመሃራን፡ ስንኩላን፡ ደቂ ኣንስትዮ፡ ኣረጋውያን ፡ ጠበቃታት ወዘተ.....

ከምቲ ትማሊ ሓርነታዊ ቃልስና ሕጂ'ውን ኣብ ደገፍን ውደባን ደቂ ኣንስትዮ፡ ተመሃሮ፡ ሰራሕተኛታት፡ ሓረስቶት፡ ወዘተ... ዝምርኮስ ኢዩ። ናይዞም ሓይልታት ደገፍን ተሳትፎን መተካእታ የብሉን። ኣብ ምድምሳስ ጉጅለ ህግደፍን፡ ምህናጽ ህዝባዊ ዲሞክራሲያዊ ስርዓት ዓንዲ ማእከል ቃልስና ክኾኑ ይግብእ።

ኣብ ሓራ ኤርትራ መሰል ደቂ ኣንስትዮ ብሕጊ ክወሓስ ፡ ኣብ ኩሉ መዳያት ማዕርነትን ክረጋገጽ ኢዩ። ሰራሕተኛታት ኣብ ሓራ ኤርትራ ናይ ሰራሕ መሰሎም ክሕሎ፡ ዋጋ ረሃጸም ክፍሊት ክረኽቡ፡ ናይ ትምህርትን ዕብየትን፡ ናይ ጥርታ መሰሎም ሕሉው ይኸውን።

ብተፈጥሮን ብኩናትን ብሓደጋን ዝሰንከሉ፡ ከም ዜጋታት ከም ማንም ሰብ ናይ ሰራሕ ዕድሎምን መሰሎምን ክሕሎ፡ ነጻ ናይ ትምህርትን ጥዕና ኣገልግሎት ክረኽቡ፡ ተወዲቦም ኣፍረይቲ ዝኾንሉ ዕድላት ምፍጣር ሓደ ካብ ዕላማ ቃልስና ኢዩ። ስድራቤታት ስውኣትን፡ ደቂ ስውኣትን ሓድጊ ሃገር ስለዝኾኑ ኣድላይ ሓገዝን ምእላይን ክግብረሎም። ነብሶም ዝኸለሉ ኩነታት መደብ ሕንጻጽ ክህሉ ፣ ሕጻናት ኤርትራ ካብ ቀዛሬ ሕማምት ሓራ ክኾኑ፡ ተካእቲ ናይ ጽባሕ ኤርትራ ከም ምዃኖም ብኩሉ ተኸስኩሶም ክዓብዩ፡ ኣድላይ ክንክን ክግብረሎም ይግባእ።

ዕላማና

- 5.1 ብመሰረት ቁዋም ኩሎም ማሕበራዊ መሰላት ክኸበር ምግባር።
- 5.2 ዜጋታት መሰላቶም ዘውሕስሉ ዝተፈላለዩ ሞያዊ ማሕበራት ክቕሙ መሰሎም ሕልው ምግባር።
- 5.3 ኣብ ኩሉ ጉዳያት ሃገር ማዕርነት ደቂ ኣንስትዮ ክረጋገጽ ምግባር።
- 5.4 መሰል ሰራሕተኛታት ክሕሎ፡ ናይ ጡረታ መሰሎም ዘውሕስሉ ቅዋማዊ ሕጊ ክህሉ፡ ሞያዊ ዓቕሞም ዘማዕብልሉ ባይታ ምፍጣር።
- 5.5 ሓረስቶት ብማሕበራት ክውደቡ፡ መሰሎም ክሕሎ፡ ኣብ ጉዳያቶም ክጣበቁ፡ ድምጻም ዘስምዕሉ ዕድል ክህሉ ምስራሕ።
- 5.6 ናይ ሎሚ ህጻናት ናይ ጽባሕ ፍረ ኢዩም። ስለዚ መሰረታዊ መሰሎም ክሕሎ ምግባር።
- 5.7 ደቂ ስውኣትን ዝኸታማትን ግብኡ ሓልዮትን ክንኸንን ክረኽቡ ምግባር።
- 5.8 ብዕድመ ዝደፍኡ ኣረጋውያን ኣድላይ ሓገዝን ክብርን ምሕብሓብን ክረክቡ ምግባር።
- 5.9 ግዳያት ኩናትን ግዳድ ዕስክርናን ዝኾኑ ዜጋታት ብኸብሪ ዝእለይሉን ዝጣየስሉን መደባት ምውጻእን ምትግባርን።
- 5.10 ብተፈጥራዊ ሓደጋ ዝሰንከሉ ዜጋታት ግቡእ ቆላሕታን ሓልዮትን ክግበርሎም ምግባር።
- 5.11 ኣብ ሓርነታዊ ተጋድሎ ኤርትራ ኣካሎም ዝጎደሉ ሓበኛታት ግቡእ ክንክን ምግባር።

ምዕራፍ 6

6. ምርጫ ላይ ላይ ትንሳኤ

መሰረት ሓደ ስልጠና ፖለቲካዊ ስርዓት፣ ስልጠና ሃገራዊ ባህሪን ምዕብል ቁጠባን ኢዩ። ሓደ ሕብረተሰብ ካብ ሓደ ምዕራፍ ናይ ስልጠና ናብቲ ካልእ ክሰግር ናይ ስራሕ ባህሊ ከማዕብል ናይ ግድን ኢዩ። ህዝቢ ኤርትራ ከም ህዝቢ ንዘመናት ዝግብዎም ዓባይቲ ክብርታት ኣለዎ። እዞም ክብርታት ኣብቲ ዝሓለፈ ሃገራዊ ቃልሲ እንታይ ኣበርክቶ ከምዝነብሮም ኩሉና ብሩህ ኢዩ።

ቃልስና እምብኣር ነቲ ትማሊ ብመግዛእቲ ዝተዳኸመ፡ ሕጂ ኸኣ ኣብ ዘመነ ህግደፍ ዝጸንት ዘሎ ክብርታት ናብቲ ንቡር ቦትኡ ምምላስ ኢዩ። ኣብ ኤርትራ ባህላዊ ትንሳኤ ምርጫ ኢዩ። ቃልስና ባህሊ ሓርነትን፡ ባህሊ ህዝባዊን ሃገራዊን ፍቅር ምኹስኳስ ኢዩ።

ስለዚ ኤርትራ እቲ ሃብታም ውርሻ ቀዳሞት ኣቦታት ዝኾነ ባህሊ ዝዕምብበላ ሃገር ክትከውን ቅኑዕ መኣዝን ክንክተል ከይተሓለልና ብጽንዓት ክንቃለስ ኢና። እቲ ዝነበረን መሰረት መንነትና ዝኾነ ባህሊ፡ ስነ-ጥበብ፡ ስነ-ጽሑፍን ሙዚቃን ክዕቀብ፡ ብዘመናዊነት ከይብረዝ፡ የግዳስ ክምዕብልን ክሕይልን ይግባእ። እቲ ናይ እንታይነትና መለለይ ፍርቅሪ ስድራቤትን ህዝብን፡ ማሕበረሰባዊ ሓልዮትን ምትሕግጋዝን ብናይ ሎሚ ፋሽን ውልቃውነትን ስሰዔን ከይፋሓቁን ከይበርስን ልዑል ጥንቃቄ የድሊ።

ምእንትዚ እቲ ዓንዲ ማእከል ሓድነትና ዝኾነ ትማሊ ዝወዕተና፡ ጽንዓት፡ ተወፋይነት፡ ፍቅር ሃገርን ህዝብን ተበጃውነት ወዘተ... ተዓቂቡን ሓይሉን ንወለዶታት ክወራርስ ይግባእ።

ዕላማና

- 6.1 ያታዊ ባህሪን ክብርታት ሕብረተሰብና ዘኸብርን፡ ነቲ ጎዳኢ ጎድንታቱ ብምንጻግ ንኣወንታዊ ምዕባላ ዘረጋግጽ ዜጋ ምኹስኳስ።
- 6.2 ምልክን ጭቆናን ኣድልዎን በደልን ዘይጸወር፡ ብኣንጻሩ ዝቃለስ፡ ንብልሽውና ዓመጽን ዘይንሕፍ፡ ምስ ጭቆናትን ብዳላትን ዝውግን ፍትሓዊ ባህሊ ዝውገን ዜጋ ምህናጽ።
- 6.3 ጨፍላቕን ገባትን ናይ ውሑዳት ባህሊ ተሳዒሩ፡ ኣብ ታሪኽን ያታን ባህላዊ ብዝሓኩትን ህዝቢ ኤርትራ ዝተሰረተ ኣሳታፍን ተጻዋርን ዲሞክራሲያዊ ባህሊ ምምዕባል።
- 6.4 እቲ ወርሻን መለለዩ ኤርትራዊ መንነት ዝኾነ ህዝባዊን ሃገራዊን ፍቅር፡ ጀግንነትን፡ ተበጃውነትን፡ ሕብረተሰባዊ ሓልዮትን ተወፋይነትን ምዕቃብን ናብ ወለዶታት ክሰግር ምስራሕ።
- 6.5 ድሑርን ጸቢብን ኣተሓሳስባን ስምዒታትን ትምክሕትን ዝነጽግ፡ ኣብ ስነ-ፍልጠታውን ማዕርነታውን ኣተሓሳስባ ዝተሰረተ፡ ንሓድነትን ሃገራዊ ስነትን ዘደልድል ምዕብል ባህሊ ምምዕባል። ካብ ካልኣት ህዝብታት ክንወስዶ ዝግባእ ምዕብል ባህሊታት ምስ ባህልናን ያታናን ክተሓሳስሩን ክዋሰኑን ኣብ ሃገርዊ ምዕባልን ህንጻትን ሓጋዚ ተራ ክህልዎም ምስራሕ።
- 6.6 ኤርትራዊ ያታታትን ልምድታትን ቋንቋታትን ክዕቀብን ክምዕብልን ኣብ ሃገራዊ ባህሪና ከም ዝህብትም ምግባር።
- 6.7 ፍሉይት መልለይ ህዝቢ ኤርትራ ዝኾኑ ጥንታውያን ታሪኻዊ ቅርስታትን ብግብኡ ክተሓዙን፡ ደቂቅ ሳይንሳዊ መጽናዕትን መርምርን ክግብረሎም ምግባር።

6.8 እቲ ስረት ኤርትራ ሃገራውነት ዝኾነ ልዑል ዝኸርን ክብርን ንጅጋኑ ሰማእታትና ከም ዓቢ ታሪኻዊ ውርሻና መጠን ካብ ወለዶ ናብ ወልዶ ክወራረስ ምግባር።

ምዕራፍ 7

7. ምርግጋጽ ሃገራዊ ጸጥታን ምክልኻልን

ነዚ ናይ ጽባሕ ራእይን ዕላማን ክውን ንምግባር ካብ ሎሚ ብዲሞክራሲያዊ ባህልን ኣተሓሳስባን ዲስፕሊን ዝተሃንጸ ሃገራዊ ሰራዊት ምህናጽ ኣድላይ ኢዩ። ነዚ ዕላማዚ ክውን ንምግባር፡ እዚ ኣብ ደምበ ተቓውሞ ዘሎ ኣተሃላልዋ ሰራዊት ሓርነት ናብ ሓደ ዝመጸሉ፡ ተጠሚሩ ኣብ ምእላይ ስርዓት ህግደፍ ክነጥፍ፡ ኣብ ምድሓን ህዝብን ሃገር ኣተኩሩ ክሰርሕ፡ ብኣተሓሳስባን ባህልን ባህርያትን ሓርነታዊ ሰራዊት ክምልመል ይግባእ።

ዕላማና፡

- 7. 1 ጨፍላቕን መላኽን ጉጅለ ህግደፍን ኣተሓሳስብኡን ብዓቕምን ንቕሓትን ዝሕምሸሽ ድልዱል ሓርነታዊ ሰራዊት ሰራዊት ምህናጽ።
- 7. 2 ንህዝቡን ሃገሩን እሙን ወፍዮን፡ብታሪኹን መንነቱን ዝሕበን ተቓላሳይ ሓርነት ምኹስኻስ።
- 7. 3 ንመትከላት ዲሞክራሲን ክብርታት ሓርነትን ፍትሕን ዝቃለስ፡ ንምዕዎቱ ብተወፋይነት ዝሰርሑ ሓርበኛታት ተቓለስቲ ምምልማል።
- 7. 4 ካብ ጸቢብ ወድባዊን ጉጅለኡን ሕሳባት ሓራ ዝወጸ መድሕን ሃገርን ህዝብን ዝኸውን ሰራዊት ሓርነት ምምልማል
- 7. 5 ሰራዊትን ጸጥታዊ ትካላትን ኣብ ህዝባዊ እምነታት ስረት ዝገበረ፡ ረብሓ ህዝቢ ዘረጋግጽ ክኸውን ምግባር
- 7. 6 ንህዝብን ሃገራዊ ረብሓን ዘገልግል። ንሃገራዊ ቅዋም ዝምእዘዝን ዝከላኸልን፡ ብሕጊ ተቐይዶ ዲስፕሊን ዝውንን፡ ብግሉጽነትን ተሓታትነትን ዝሰርሕ ብቐዕ ሃገራዊ ሰራዊትን ትካላት ጸጥታን ምህናጽ
- 7. 7 ሓርነታዊ ሰራዊት ትካላት ጸጥታን ብግቡእ ተልእኽኦም ንምፍጻም ዘኸእል ብቁዕ ሞያን ብቕዓትን ኣወዳድባን ከም ዝህልዎ ምግባር።
- 7. 8 ኣባል ምክልኻል ሰራዊት ካብ ዝኾነ ፖለቲካዊ ጸግዒ ነጻ ይኸውን።
- 7. 9 ብመሰረት ቅዋም፤ ሰራዊት ምክልኻል ሃገር ብስቪል ምኒስተር ይመሓደር።

ምዕራፍ 8

8. ዞባውን ዓለምለኸውን ምትሕብባር

ሓደ ካብ ቀዳማይ ዕዮና ኣብ ሓራ ኤርትራ ነቲ ምስ ከባቢናን ዓለምን ዝነበረ ሓርፋፍ ዝምድናን ግርጭትን ፈቲሕና ዝምድናታትና ናብ ንቡር ምምላስ ኢዩ። ኩሉ ዓቕምና ሰላም ኣብ ምውሓስን ድኽነትን ድንቁርናን ምስዓርን ኢዩ። ቁልጡፍ ቁጠባውን ፖለቲካውን ማሕበራውን ምዕባል ከነመዝገብ ምስ ጎረባብትናን ዞባናን ዓለምን ሰናይ ሰለማዊ ዝምድና ክንሃንጽ ናይ ግድን ይኸውን።

ዕላማና

1. ምስ ኩሎም ፈተውቲ ሰላምን ዲሞክራሲን ድልዱል ዝምድና ምፍጣር።
2. ኣብ ኤርትራ ፍትሒ፡ ሰላም፡ ዲሞክራሲ ንምርግጋጽ ዝቃለሱን ዝደናገጹን ዝድግፉን ኣሓት ውድባትን ማሕበራትን ኣብ ክሊ ሓባራዊ ዕላማታት ዝምድናታት ምፍጣርን ምስራሕን።
3. ህግደፍ ዝፈጠሮ ሓርፋፍ ዝምድናታት ከባቢናን ዓለምን ናብቲ ንቡር ቦትኡ ክንመልሶ ጻዕርታት ምግባር።
4. ኣብ ምትሕግጋዝን ሰናይ ጉርብትናን ፡ ናይ ሰላምን ዘይሻራውነትን፡ ኣብ ውሽጣዊ ጉዳይት ካልኣት ሃገራት ጣልቃ ዘይምእታው፡ ኣብ ማዕርነትን ሓባራዊ ጥቅሚ ዝተሰረተ ፖሊሲ ወጻኢ ምኽታል።
5. ኣብ ከባቢናን ዘባናን ዓለምን ሰላምን ምርጋገእን፡ ናይ ሓባር ምዕባል ንምውሓስ ምቅላስ።
6. ምስ ኩሎም ህዝብታት ብፍላይ ከኣ ምስ ብታሪኽን ባህልን ዝዛመዱና ጎረቤት ህዝብታት ኣብ ኣድማላዊ ሕውነትን ፍቕርን ሰላምን ምርድዳእን ዝተሰረተ ምሕዝነት ምድልዳል።
7. ቁጠባውን ባህላውን ምዕባል ሃገርና ንምቅልጣፍን ንምድንፋዕን ምስ ኩሉን ሃገራት ቁጠባውን ባህላውን ምትሕግጋዝ ምግባር።
8. ዓለምለኻዊ ውዑል ዝምድናታት ምኽባርን ምትግባርን።

ምዕራፍ 9

መትከላዊ እምነታት ስምረት ምንቅስቃስ ኤርትራውያን ንድሕነት ሃገር

ናይዚ ምንቅስቃስ መትከላዊ እምነታት ኣብዚ ዝስዕብ ምርኩስ ዝገበረ ኢዩ።

ነዚ ክንዝርዝር ዝጸናሕና ዕላማታት ንምዕዋት፡ህዝብን ሃገርን ካብ ምብራስ ንምድሓን እዚ ዝስዕብ ይኸተል።

1. ዘየጠራጥር እምነት ኣብ ምርግጋጽ ዓወት

ኣብዛ ዓለም ምስ ሓፋሽ ገጢሙ ዝሰዓረ ዝኾነ ሓይሊ የሎን። ኣብ ዘይፍትሓዊ ቃልሲ ውሑዳት ንብዙሓት ክስዕሩ ኣይክእሉን ኢዮም። ኣብ ፍትሓዊ ቃልሲ ግን ውሑዳት እቲ ፍትሓዊን ህዝባውን ኣተሓሳስብእም ኣብ ብዙሓት ውጹዓት ኣስሪጾም ክዕወቱ ግድን ኢዩ። ኣብ ኩነታትና ኸኣ ውሑድ ጉጅለ ህግደፍ ኣብ ዝባን መላእ ህዝቢ ኤርትራ ናይ ጭቆናን ምልክን ወፍሪ የካይድ ኣሎ። ህዝቢ ኤርትራ ከኣ ብዝተፈላለየ መልክዓት ንመሰሉን ንህላውነትን ይቃለስ ኣሎ። ውዲሉ ሓዲሩ ከኣ ክዕወት ኢዩ። ዓወትና ዘየጠራጥር ኢዩ። ቃልሲ ስምረት ቃልሲ ውጹዓት ኢዩ። ስለዚ ብዘይ ጥርጥር ክዕወት ኢዩ። ስለዚ ኩሉ ኣብ ጎድኒ ስምረት ዝቃለስ ተቐላሳይ ርጉጽ ኣብ ዓወት ክኣምን ይግባእ።

2. ዲሞክራሲያዊ ጥርናፊ

ዲሞክራሲያዊ ጥርናፊ ናይ ሓባር ኣረኣኢያ ዘለዎም ዜጋታት ብምሉእ ፍቓዶም ንሓደ ናይ ሓባር ዕላማ ንምዕዋት ውህደት ፈጠርም ዝኣትዎዎ ኪዳን እዩ። ዲሞክራሲያዊ ጥርናፊ ሓደ እምነ ኩርናዕ ስ.ም.ኤ.ድ.ሃ ኢዩ። ዲሞክራሲያዊ ጥርናፊ ማለት ብሕጋዊነትን መምርሒታትን እዚ ምንቅስቓስ ተገዢእካ ምኻድ ኢዩ። ኩሎም ኣባላት ካብ ዝለዓለ ክሳብ ዝተሓተ ደረጃ ቦቲ ዝቆምዎ ውሽጣዊ ሕጊ ተገዢእም፡ተማእዚዞም፡ ናይ ሓባር ውሳኔ ኣኸቢርም ምኻድ ኢዩ። ብወልቀ ዘይትሰማምዓሎም ውሳኔታት ኸኣ ብዝበዘሐ ድምጺ ዝሓለፉ፡ዋላ ኣይተሰማምዓሉ ቦቲ ውሳኔ ተገዢእካ ናይ ምኻድ ባህሊ ኢዩ። እዚ ኣካይዳ ኸኣ ሓጺናዊ ሓድነት ዝፈጥር “ ናይ ኣተሓሳስባ ሓድነትን ምምዕባል ሓባራዊ ኣረኣኢያን” መሰረት ዝኸውን። እዚ ናይ ሓድነት ኣርኣኢያን ስሙር ስጉሚ ተቐላብትን፡ ንጹርነት ዕላማን ጥምረትን ይፈጥር። እንተኾነ እዚ ኣብ ባይታ ኣብ ግብሪ ክስጉም፡ ስሙር ሓድነት ተቐላብቲ ክህሉ፡ ዲሞክራሲያዊ ጥርናፊ ክሕሎን ክኸበርን ናይ ግድን ይኸውን። ዲሞክራሲያዊ ጥርናፍ ስጡም ኣካይዳን፡ ስሉጥ ኣሰራርሓን ዘማዕብል፡ ኣብ ኣውዳድባ ድልዳል ሓድነትን ስነትን ዘረጋግጽ፡ ተሓታትን ዘለዎ ኣካይዳ ዘማዕብል ኢዩ። ስለዚ ዲሞክራሲያዊ ጥርናፊ፡ ዓንዲ ማእከል ኣሰራርሓን፡ ኣገባብን ኩሉ ተቐላባይ ስምረት ክኸውን ኩላትና ክነክብርን፡ ክንሉብሰን ይግባእ።

3. ህዝባውነት

ሓደ ካብቲ ሕመረት መንቀሊ ቃልሲ ህዝባውነት ኢዩ። ህዝባውነት ማለት ረብሓ ብዙሓት ዘማእከለ ማለት ኢዩ። ካብ ውልቃውን ጉጅላውን ሕሳባት ሓራ ምውጻእ ማለት ኢዩ። ድምጺ ህዝብ ምስማዕ፡ ብውሳኔ ሓፋሽ ምምእዛዛ ኢዩ። ናይ ህዝቢ ጉዳያት ብዘይ ውዓል ሕደር ቀዳምነት ምሃብ ማለት ኢዩ። ናይ ህዝቢ ጸዋዒት ብዘይ ቅድመ ኩነት ምትግባር ማለት ኢዩ።

ስምረት እምበኣር እዚ ሕላጎት ህዝባውነት መለሊይኡ ንምግባር ዝቃልስ፡ ነዚ ንምግባር እቲ ቀዳማይ ዕማም ህዝቢ ካብ ኣርዑት ባርነት ሓራ ንምውጻእ ኢዩ። ህዝቢ ብወሳኔይ መልክዑ ኣብ ጉዳያቱ ባዕሉ ክውስን፡ ኩሉ ንዕኡ ዝሕሸ ክመርጽ ውሑስ ባይታ ምጥጣሕ ኢዩ። ህዝቢ ካብ ራዕድን ሸበራን፡ ካብ ምልክን ጭቆናን ሓራ ምግባር ኢዩ።

4. ዲሞክራሲያውነት

ዲሞክራሲ ናይ ሓደ ካብ ኣገባባት ስርዓተ ምሕደራ ኢዩ። ማእከል ስነ-ሓሳብ ብመሪሕ ብዙሓት (ብውሳኔ ብዙሓት) ዝምእከል ናይ ውሑዳት መሰል ግን ዘውሕስ ማለት ኢዩ። እዚ መትከላዊ ኣሰራርሓ እዚ እዞም ዝሰዕቡ ክብርታት የካትት፤

ሀ. ተጻዋርነት

ተጻዋርነት ሓደ ካብ መትከላት ዲሞክራሲ ኢዩ። ኣብ ተመሳሳሊ ሓባራዊ ርእይቶ፡ናይ ውሑዳት ፍሉይ ሓሳብ ክህሉ ናይ ግድን ኢዩ። ኣብ መንጎ ብዙሓት ሓደ ዓይነት ርእይቶ ዘለዎም፡ መሰል ናይ ውሑዳት ኣኸቢርካ ምኻድ። ውሑዳት ከኣ ብድምጺ ብዙሓት ተገዢእም፡ ርእይቶኦም ክስነድ ጥራይ ከምዘለዎ ምቕባል ኢዩ። ተጻዋርነት ንሓደ ወገን ማለት ነቲ ብዝሒ ድምጺ ዘለዎ ጥራይ ኣይኮነን ዝምልከት። የግዳስ ውሑዳን ከመይ ናይ ብዙሓት ውሳኔ ተቐቢሎም ይኸዱ እውን ኢዩ። ተጻዋርነት ብኸልተ ወገን የድሊ ማለት ኢዩ። ቦቲ ብድምጺ ዝተሳዓርካዮ ውሳኔ ኣኸቢርካን ተገዢእካን ምኻድ እዩ ተጻዋርነት ።

ለ. ብዙሓት

ኤርትራ ብዝተፈላልዩ ብሄራትን ሃይማኖታትን ዝቆመት ሃገር ኢዩ። ንኹሎም ኸኣ ብማዕረ ትብጽጎሎም። ኹሎም ኸኣ ኣብ ኩሉ መዳይ ሃገርም ብማዕረ ክሳተፉ ዲሞክራሲያዊ መሰሎም ኢዩ። ኣብ መዳይ ቃልሲ'ውን እንተኾነ እዞም ሰብ ብርኪ ኤርትራ እቲ ኣብ ልዕሊኦም ዝወርድ ጭቆናን ምዝመዛን ኣብ ክሊ ሓደ ዕላማ ዓሲሎም ክቃለሱ ናይ ግድን ይኸውን። ከምቲ ኣብ ህላወ

ኤርትራ ኩሉ ዝርባሕ፡ ኣብ ምብራስ ኤርትራ ከኣ ኩሉዮ ዝጉዳእ፡ ስለዚ መጻኢ ኤርትራ ብብዙሕነት እትልለን፡ ንብዙሕነት እተኤንግድ ክትከውን ካብ ሎሚ ክሰርሓሉ ዘለዎ ጉዳይ ኢዩ።

ሐ. አሳታፍነት

ካልእ ካብ ዲሞክራሲያዊ መትከላት አሳታፍነት ኢዩ። እዚ ማለት ፖለቲካዊ ውሳኔ ብውሑዳት ዝዕብለል ዘይምዃን ኢዩ። ውሳኔታት ብሓባር ዝጸድቁሉ፡ ኮሚታዊ አመራርሓ ዝምዕብለሉ ኩነታት ምፍጣር ይኸውን። ህዝቢ ኣብ ኩሉ መዳይ ሃገሩ ዝዋሳኡሉ፡ ካብ ከባቢ ክሳብ ላዕለዋይ ደረጃ ዘሎ ፖለቲካዊ ውሳኔታት ብወከልቱ ክሳተፍን ድምጹ ክስማዕ ርእይቶ ክፍስስ ምግባር ኢዩ።

መ. ሓርነት

ሓርነት ካብ ሓራ ዝብል ቃል ዝወጸ ኢዩ። ሓራ ምዃን ካብ ዝኾነ ዓይነት ባርነት፡ ሓራ ካብ ዝኾነ ዓይነት ጸቕጥን ሓይልን፣ ናይ አእምሮ ሓርነት ምውናን፡ ወናኒ ዕድልካን መጻኢካን ባዕልኻ ምዃን ኢዩ። ሓርነት ናይ እምነት፡ ሰብ ድላዩ ዓይነት አምልኾ ክህልዎ፡ ሓርነት ናይ ምዝራብን ምጽሓፍን፡ ደቂ ሃገር ኣብ ጉዳይ ሃገርም ዝመስሎም ክጽሕፉን ክቕርቡን መሰሎም ምውሓስ፡ ሓርነት ናይ ምንባር፡ ዜጋታት ናይ ስራሕ መሰሎም ክሕሎ፡ ዝመስሎ ናብራ ክመርጽ ሓራ ክኸውን ምኽኣል ኢዩ።

5. ምስጢራውነት

ሓደ ካብ መርሆ ዓወት ምስጢር ምዕቃብ ኢዩ። ኣብ ውሑስ ኩነታትን፡ ኣብ ሃገራዊ ምሕደራን ካብ ህዝቢ ዝኸወል ሕቡእ ዝኾነ ነገር ክህሉ ኣይግባእን። ኣብ መስርሕ ቃልሲ ግን ኩሉ ምስ ጸላኢ ንገብሮ ግጥም፡ መበገሲኡ ሓበሬታ ኢዩ። ጸላኢ ኩሉ አንጻሩ ንገብሮ ኩሉ ነገራት ኣቕዲሙ ዝፈልጦን፡ ኩሉ ጉዳይና ኣብ ኣደባባይ ዝርከብ እንተኾይኑ ኩሉ ንገብሮ ግጥም ኣብ ሱዑር ኩናት ምግጣም ኢዩ። እዚ ኸኣ ፍሽለትን ዕንወትን ኢዩ። ስለዚ ኣብ ልዕሊ ጸላኢ ክንዕወት፡ ክንስዕር ካብ ውሽጥና ዝኾነ ሓበሬታ ክረክብ የብሉን። ምስጢር ምዕቃብ ቀንዲ ዕላምኡ ህላውነትካ ንምውሓስን፡ ኣብ ልዕሊ ጸላኢ ሰፍ ዘይብል ክሳራ ኣውራጅካ ዓወት ምጭባጥ ኢዩ።

6. ተአማንነት

ተአማንነት ሓደ ካብ መዐቀኒ ረቂሒታት ተቓላይን ኣገልጋሊ ህዝብን ኢዩ። ቃልስና ህዝቢ ክዓስሎ፡ ክዕወት ኣብ ህዝቢ ተአማኒ ክኸውን፡ ኩሉ እቲ ዝገብሮን ዝብሎን ሓቂ ክኸውን፡ ረብሓ ውጹዓት ዘረጋግጽ ክኸውን ይግባእ። ተአማንነት ዘይብሉ ውዳቤ ክዕወት ይትረፍ፡ ክቕጽል'ውን ኣይክእልን ኢዩ። ስለዚ ኩሉ ንህዝቢ ንልግሶ ሓበሬታ ሓቀኛ ኣብ ባይታ ዘሎ፡ ካብ ክውንነትን ዝነቐለ፡ ብግብሪ ዝምስከር ክኸውን ይግባእ።

7. ግሉጽነት

ዋናን ብዓልቤትን ቃልሲ ህዝቢ ኢዩ። እቲ ቃልሲ ምእንትኡን ንሰሊኡን እንካብ ኮነ ኣብቲ መስርሕ ብኸፉት ክዋሳእ፡ ውሽጣዊን ግዳማዊን ኩነታት ናይቲ ሰውራ ክፈልጥን መሰሉ ኢዩ። ኣብ ውሽጢ ቃልሲ ዘጋጥሙ ጸገማትን ብድሆታትን ብመድረክ ክፍትሑ ክበቕጡ ይግባእ። ኩሉ ዕላማታትን መርገጻትን እቲ ሰውራ ንኹሉ ንጹርን ግሉጽን ክኸውን ኣለዎ። ስለዚ ንህዝብን ንተቓላሳይን ዝምስጠርን ዝኸወልን ነገራት ኣብ ጉዳዩ ክህሉ ኣይግባእን። እዚ ካብ ሎሚ ከነማዕብሎ ዝግብኣና ሓደ ካብቶም መሰረታዊ ክብርታት ዲሞክራሲ ኢዩ።

8. ተሓታትነት

ተሓታትነት ዘይብሉ ሓላፍነት ፋሉልነት ኢዩ። ዝኾነ ይኹን ብዓል መዚ ደረጃኡ ብዘየገድስ ናይቲ ዝወከሎ ኣካል ተሓታቲ ኢዩ። ተሓታቲ ናይቲ ዝፍጽሞ ዝኾነ ይኹን ጌጋ ወይ ጉድለት ኢዩ። ስለዚ ኣብ ውዳቤና ካብ ዝለዓለ ክሳብ ዝተሓተ ኣብ ዝገብሮ ኩሉ ተሓታቲ ምዃኑ ክፈልጥ ይግባእ።

ሓርነትና ናይ ግድን ኢዩ !!

ኤርትራን ኤርትራውነትን ንዘልካለም ክነብሩ ኢዮም!!

ስምረት ምንቅስቓስ ኤርትራውያን ንድሕነት ሃገር።

01/10 2016